Časopis pre obyvateľov a priateľov Kráľovej pri Senci

KRÁĽOVSKÉ ZVESTI

ROČNÍK IX. Číslo 1-2/2004

Zo života v obci

Prvé kolo volieb prezidenta

Volebná miestnosť počas referenda

Akadémia speváckeho súboru „Nebeská rosa"

Vítanie novorodeniatok

Stolnotenisový turnaj o „Pohár starostu", ktorý zorganizovala TJ Požiarnik

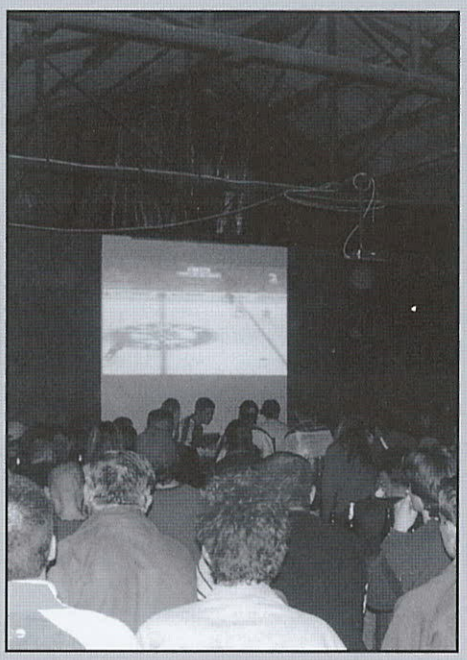

Sledovanie MS v hokeji na veľkoplošnej obrazovke

KRÁĽOVSKÉ ZVESTI
ROČ IX. 1-2/2004

OBSAH

Úvodník
Ako vo veľkej rodine (1)

Živé slová
Boli ste na nás prísna, ale spravodlivá (2)

História
Chronologický prehľad dejín Kráľovej pri Senci II. (5)

Ochotnícke divadlo v Kráľovej pri Senci (6)

760 rokov obce Hrubá Borša (9)

Život okolo nás
Štyridsať podujatí venovaných škole (10)

Erb, pečať a vlajka (12)

Zbierajme do rúk šťastie našich blízkych (13)

Noví nositelia Jánskeho plakety (13)

Športové ozveny
Zodpovednosť k spoločnému ešte nezanikla (14)

Ako to bolo s futbalom v Kráľovej počas vojnových rokov (15)

Informatórium
Rozpočet obce na rok 2004 (16)

Zo zasadnutí obecného zastupiteľstva (17)

Všeobecné záväzné nariadenie (18)

Pri volebných urnách (19)

Regionálne združenie obcí Podunajskej oblasti (20)

Vítanie detí do života v zlate (20)

Na zadnej obálke kresba žiačky ZŠ Katky Tankovej (5. trieda)

Ako vo veľkej rodine

Obdobie jeden a pol roka je pre niekoho v živote veľmi dlhý čas, ale na rozbehnutie niektorých väčších aktivít v rámci obce je veľmi krátky. Určite niektorých našich občanov šteklia aj takéto myšlienky. Tá istá úvaha je aj moja ako starostu obce. Tí čo vo verejnej správe pracujú už dlhší čas vravia, že to bol najhorší čas, ako kedy sa v takomto zložitom období verejná správa ocitla. Určité informácie, ktoré Vám predkladajú v masmédiách, sú pravdivé. Sú to kompetencie, ktoré prechádzajú zo štátu na verejnú správu, čiže na obec. Na obce pribudlo veľa práv, ale zároveň aj veľa zodpovednosti s ktorou sa pasujeme dennodenne tak, ako nám ho prináša bežný život. Podobne, ako vo veľkej rodine.

Vďaka rozvážnemu a zjednotenému kolektívu obecného zastupiteľstva - poslancov, ktorých ste si zvolili, je možné riešiť rozvoj obce s dlhodobým zámerom. Finančná situácia v obci nie je v takom stave, aby sme si bez financií z podporných fondov Európskej únie alebo štátnych prostriedkov mohli dovoliť realizovať väčšie dielo, prípadne prevziať dlhodobé pôžičky z bankových inštitúcií a obec vysoko zadĺžiť. Pre informovanosť občanov chcem uviesť, že za obec Kráľová pri Senci sme požiadali o finančnú podporu na realizáciu jednotlivých projektov s finančnou spoluúčasťou obce a to na projekt „Kráľová". Vybudovanie lávky ponad potok Čiernu vodu a úpravu centrálnej časti s parkoviskom pri hlavnom moste vo výške 64 255,- EUR. Projekt „Krmeš"- znovu oživiť geotermálne pramene, t.j. vykonať základnú analýzu vody, chemické rozbory, preskúšať výdatnosť prameňov k ďalšiemu používaniu vo výške 59 254,- EUR. Projekt - Reštaurovanie barokovo-secesného mosta v rámci podpory ochrany pamiatkového fondu vo výške 4 000 000,- Sk. Projekt vybudovanie prístrešku pre pohrebné obrady na cintoríne v Krmeši vo výške 180 000,- Sk. Projekt kanalizačného zberača odpadových vôd - stokovej siete vo výške 28 500 000,-Sk. Tieto projekty boli v termínoch podané na príslušné inštitúcie, ktoré sú nositeľom jednotlivých programov. Pre ďalšie obdobie pripravíme projekt na získanie finančných prostriedkov pre vyprojektovanie „viacúčelového objektu", ktorý bude slúžiť pre kultúru a mládež. Tento objekt sa uvažuje postaviť na pozemku pri základnej škole. Jedná sa o pozemok, ktorý si Okresný úrad pri delimitácii základnej školy na obec odčlenil pre svoje zámery. Chcem poznamenať, že získanie tohto pozemku do správy obce bol dlhodobý proces.

V celom predchádzajúcom období mimo bežných úloh, ktoré sa riešia v obci som venoval mimoriadnu pozornosť na scelovanie pozemkov, ktoré sa dotýkajú lokality geotermálnych vrtov. Doteraz bolo uzatvorených 29 zmlúv o predaji pozemkov s fyzickými osobami - vlastníkmi a jedným právnickým subjektom. Do prvej etapy vysporiadania pozemkov zostáva ukončiť jednania a uzatvoriť kúpnopredajné zmluvy s dvomi štátnymi inštitúciami. Celkove bude mať obec pod kontrolou cca 4 ha. Táto výmera bude pre I. etapu už postačovať pre budúceho spoluinvestora s obcou na začatie riešenia projektu vodného areálu. Výber spolupartnera bude prebiehať riadnym výberovým konaním. O uvažovaných zámeroch využitia budeme včas informovať našich spoluobčanov, ktorí sa k danej problematike budú môcť vyjadriť.

Obdobie I. polroku bolo poznačené aj politickým dianím v našej krajine, z čoho vzniklo pre samosprávu zabezpečenie vyplývajúcich úloh. Bolo to referendum o pristúpení našej krajiny do spolku medzi vyspelé krajiny Európy, referendum o skrátení III. volebného obdobia NR SR, dvakrát voľba prezidenta SR ako aj voľby poslancov do Európskeho parlamentu. Výsledky z týchto jednotlivých akcií sme pravidelne zverejňovali v obecnom rozhlase a na verejnom zasadnutí OZ. Využívam aj túto možnosť, aby som sa verejne poďakoval všetkým členom jednotlivých komisií, ktoré pôsobili pri týchto rôznych voľbách, kde si odviedli svoju prácu vzorne. Boli to zástupcovia rôznych politických strán, ktoré ich delegovali do týchto komisií.

V závere sa chcem poďakovať všetkým tým občanom, ktorí si svoje okolie a predzáhradky vzorne upravujú, dbajú na poriadok a čistotu obce, čím vytvárajú dobrý pocit pre všetkých, ktorí sa v našej obci zdržujú, prípadne cez ňu prechádzajú. Je to vizitka kultúry našich občanov.

Alojz Koiš, starosta obce

Rozhovor s pani učiteľkou Máriou Pinčekovou

Boli ste na nás prísna, ale spravodlivá

Počet žiakov, ktorí prešli cez láskavé a prísne učiteľovanie pani Márie Pinčekovej za celé obdobie jej pôsobenia za katedrou, presiahol hodne cifru tisíc detí. Celá dedina detí.

Niekoľko rokov pôsobila na škole v Jelke, odkiaľ si na jeden rok „odskočila" vyskúšať prácu riaditeľky do Hrubého Šúru, potom učila vo Veľkých Úľanoch a od roku 1964 celých tridsať rokov v Kráľovej pri Senci.

Narodila sa v Kráľovej, v Tehelni, v rodine vychýreného tesára Antona Farkaša ako druhá v poradí a jediná dievka medzi troma bratmi. Jej život bol plný práce s mládežou, plný najrôznejších aktivít v oblasti kultúry a vzdelávania. Už od mladosti si vypestovala vzťah k ručným prácam: pleteniu, vyšívaniu, hačkovaniu, zhotovovaniu rôznych výrobkov a ozdôb z textilu, kože, dreva a drôtu. Tieto záľuby jej ostali milé dodnes. Vždy mala výnimočný vzťah ku kráse, starožitnostiam a kultúrnym dejinám. Jej želaním dodnes ostáva, aby v obci vyrástol muzejný priestor v ktorom by bola predstavená naša miestna história, národopis, zachytená kultúrna osobitosť Kráľovej a Krmeša. A ak by si dnes mohla opäť vybrať svoje budúce zamestnanie, pravdepodobne by nemenila na svojej voľbe spred takmer polstoročia vôbec nič. Možno len tá cesta k vytúženému cieľu by nemusela byť taká zarúbaná a ťažká. Ale možno práve ťažko vydretá cesta životom je zmyslom naplnenia.

Ako si spomínate na detstvo a svoju rodinu Farkašových, ktorá patrí k jednej z najstarších v obci Kráľová. Predkovia rodiny Farkašových sa objavujú v cirkevných matrikách a súpisoch obyvateľstva už v prvej polovici 18. storočia (napr. Pavel Farkaš v roku 1738 v súpise obyvateľstva a povinnosti)?

Ešte z rozprávania mojich starých rodičov, ktorí svoj aktívny život prežili na konci 19. storočia a pred prvou svetovou vojnou viem, že náš rodičovský dom v Tehelni si postavili práve oni. Teheľna svoje pomenovanie dostala podľa pálfiovskej tehelni, ktorá dlhé desaťročia v tom čase zásobovala stavebným materiálom výstavbu hospodárskych stavieb grófa Pálfiho. Dom mojich starých rodičov bol v Tehelni postavený ako jeden z prvých. Povolenie k výstavbe dostali od grófa Jána Pálfiho, ktorý im daroval kus poľa a umožnil použiť na výstavbu tehlu z blízkej panskej tehelni. Dom mal v tom čase slamennú strechu . Takéto dobrodenie ináč veľmi prísneho grófa si vyslúžili starí rodičia za služby, ktoré mu preukazovali, najmä moja babka, Apolónia Farkašová rod. Gašparová, ktorá dlhé roky robila panskú slúžku a spoločníčku grófovej družke, urodzenej panej. Kým bola Apolónka slobodná, chodievala s urodzenou paňou i do Viedne, kde mal gróf honosný dom a samozrejme sa o ňu starala počas jej pobytov na kráľovskom kaštieli. Keď sa babka vydala, pracovala pre grófa už iba v kráľovskom kaštieli. V službách grófa pôsobil aj babkin otec. Gróf potom mojich starých rodičov odmenil za ich verné a poctivé služby. Okrem iného Apolónka bola pomerne vzdelanou ženou. Vedela po nemecky a maďarsky. Mojim starým rodičom sa narodilo 13 detí, takže rodina Farkašových bola veľmi početná a treba povedať, že patrí i k jedným z najstarších v Kráľovej. Moji starí rodičia z maminej strany sú taktiež z rozvetvenej rodiny Konečných. Jej otec, Jozef Konečný dlhé roky pracoval v službách grófa ako panský kočiš. Vozil grófa a jeho osadenstvo do okolitých panstiev. V medzivojnovom období, za prvej československej republiky bol niekoľko rokov richtárom v Kráľovej.

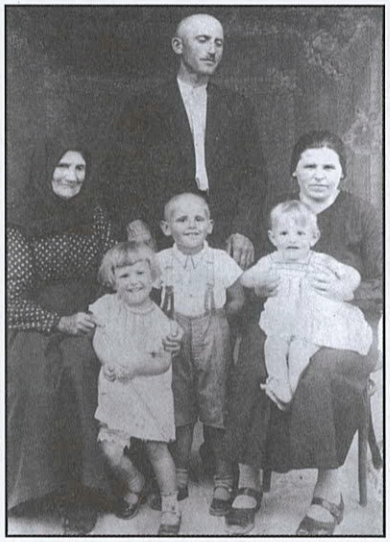

Rodičia Anton a Gizela, babka Apolónia a deti Celestín, Stanko a Mária.

Z mojich troch bratov bol odo mňa o dva roky starší Celestín, ktorý vyštudoval v Prahe Karlovu univerzitu a celý život pôsobil ako stredoškolský profesor. Svoje odborné a pedagogické skúsenosti v oblasti geografie odovzdával mladej generácii za katedrou , ale i písaním učebníc zemepisu . Bol členom geografickej spoločnosti SAV, krajský metodik a popredný slovenský pedagóg v oblasti pedagogického čítania. Zomrel v roku 1998. Z mojich dvoch mladších bratov, Stanislav žije v Krmeši a celý život sa venoval stavebníckej činnosti. Vyše 40 rokov pracoval v rezorte obrany a venoval sa výstavbe vojenských objektov v rámci celého Slovenska (napríklad pri výstavbe vojenských letísk a špecialných vojenských objektov).

Najmladší z nás, Štefan v súčasnosti žije v Pezinku a odborne sa venoval ako inžinier ekonóm práci v poľnohospodárstve.

Moji rodičia boli vždy veľmi starostliví a mali cit na to , aby svojim deťom umožnili získať vzdelanie, čo bolo v tých časoch niekedy veľmi ťažké. Veď peňazí bolo často málo i na každodenný život a niekedy o možnosti študovať nerozhodovali ani peniaze, ale politické presvedčenie, či oddanosť slúžiť spoločenským potrebám doby. Spomínam si ako ma v roku 1953, v čase združstevňovania, zavolali na školský odbor aby som presvedčila rodičov nech vstúpia do družst-

Na školskej fotografii v kruhu svojich spolužiakov.

va, pretože ak to odmietnu môžu mať ich deti problémy so štúdiom a ja i môj brat Celestín sme v tom čase študovali. Rodičia samozrejme vstúpili. Napriek tomu, že celý život ťažko pracovali, dožili sa krásneho veku. Mamička 85 rokov a otec bez jedného roku stovky.

V čase keď ste boli mladou slečnou nebolo úplne bežné, aby dievča z vidieka študovalo a malo jasnú predstavu o tom čo chce v živote robiť. Aká bola vaša cesta k učiteľskému povolaniu.

Už od detstva som chcela byť pani učiteľkou a o tento cieľ som vytrvalo aj keď s mnohými prekážkami zápasila. Na základnú školu som chodila v Kráľovej práve v rokoch, keď sa naša dedina stala súčasťou vojnového hortyovského Maďarska. Tunajšia rímsko-katolícka ľudová škola bola dvojtriedkou. Učila nás pani Ilona Rákaszová z Hurbanova. Do školy som začala chodiť v roku 1940. Vyučovalo sa po slovensky, pričom jednu hodinu denne sme mali aj maďarčinu. V tom čase sme nemali zošity a perá. Písali sme na tabuľky grifeľom. To, čo sme napísali sme stierali malou špongiou, pripevnenou na tabuľku. Domáce úlohy sme si niesli zapísané na tabuľke pod pazuchou. Beda však, keď zapršalo, alebo sa z nepozornosti text na tabuľke zotrel. Domáce úlohy sme si museli chrániť doslova vlastným telom. Nemali sme ani aktovky. Mne teta ušila handrovnú tašku a knihy na vyučovanie sa dedili po starších súrodencoch. Pretože bola vojna, výuka nebola pravidelná a keď som v roku 1946 postúpila do seneckej meštianky po diferenčných skúškach som sa rovno dostala do druhého ročníka. V školskom roku 1949/50 som už chodila na gymnázium a v roku 1952 som začala učiť na národnej škole v Jelke. V tom čase bol nedostatok kvalifikovaných učiteľov a tak i mnohí čerství gymnazisti nastupovali na učiteľskú kariéru s tým, že vysokú školu pedagogickú si urobia popri zamestnaní. Štúdium popri zamestnaní som si musela zvoliť i z dôvodu finančných. Môj brat Celestín v tom čase študoval na Karlovej univerzite v Prahe, otec mal práve zlomenú nohu, takže sa nemohol naplno venovať tesárskemu remeslu a peňazí pre dvoch študentov v rodine nebolo. Keďže som sa učiteľkou chcela stať za každú cenu, pustila som sa do štúdia popri zamestnaní učiteľky v Jelke. Tu som mala v triede až 45 detí, pričom okolo 15 z nich bolo väčšinou rómskych. Do triedy mi chodili deti s vekovým rozdielom často aj 5-6 rokov, z rôznych spoločenských pomerov, od bosích a chudobných po deti z „lepších" rodín. Mnohé deti mali problémy s dochádzkou. I napriek všetkým prekážkam, ktoré mi táto práca prinášala, si dodnes spomínam na tieto roky v dobrom a mnohí z mojich tamojších žiakov sa ku mne hlásia. Je to veľmi príjemné keď ich náhodne stretnem a oni sa na mňa obracajú ako na svoju milú učiteľku a pochváli sa so svojimi životnými radosťami a starosťami. V roku 1953 som bola na jeden rok preložená na národnú školu do Hrubého Šúru na zastupovanie, kde som vykonávala prácu riaditeľky školy. Po roku som sa opäť vrátila do Jelky. V Jelke som učila do roku 1959, kedy som musela zmeniť pôsobisko na základe rozhodnutia dislokačnej komisie. Po učiteľovaní v Jelke na prvom stupni som v školskom roku 1959/60 začala vyučovať prírodopis, zemepis a práce na pozemku na druhom stupni osemročnej strednej školy vo Veľkých Úľanoch. Tu som spoznala aj svojho budúceho manžela, Vilka, s ktorým sme mali sobáš v roku 1963. Od školského roku 1964/65 som prestúpila na školu do Kráľovej pri Senci kam potom o rok neskôr prišiel aj môj manžel. Jeho učiteľovanie navždy prerušila v roku 1982 zákerná choroba, no jeho pedagogické majstrovstvo, povestná zanietenosť zberateľa vedomostí a schopnosť odovzdávať ich deťom, zapáliť v nich iskierku nadšenia po poznávaní ostala natrvalo v povedomí tejto školy i ľudí s ktorými pracoval. Ja som na škole v Kráľovej učila až do roku 1993. V rámci výpomoci som ešte učila jeden rok aj na penzii a mojou poslednou triedou boli prváčikovia v školskom roku1995/96.

Svadobná fotografia z roku 1963

Okrem každodenných učiteľských povinností ste sa venovali celému radu spoločensko -kultúrnych a dobročinných činností, z ktorých v popredí určite stojí vaše herecké účinkovanie v ochotníckom divadle, práca v Červenom kríži, v Zväze žien, dlhoročné vedenie niekoľkých záujmových krúžkov.

Už od detstva som rada spievala. Cez spev som sa dopracovala aj k divadelníctvu. Tradície ochotníckeho divadla boli v našej rodine pestované už našimi rodičmi, ktorí divadlo tiež hrali. Takými divadelnými rodinami, kde sa odovzdávalo divadelnícke umenie z pokolenia na pokolenie boli napríklad aj Heribanovci. Už moji rodičia, Anton a Gizela hrali v 20- tych rokoch divadlá z repertoáru známeho tvorcu Ferka Urbánka Kamenný chodníček, Sirota či Škriatok. Predstavenia sa v tom čase konali v krčme u Eleka, počas vojny aj v kaštieli. My sme najkrajšie roky divadelníctva prežili v novopostavenom kultúrnom dome a našim režisérom bol môj bratranec Jaro Farkaš, neskôr Lacko Filipovič a Slavo Sedlárik.Hrali sme napríklad hry: Dobrodružstvo pri obžinkoch, Verona, Páva, Kubo, Ženský zákon a ďalšie. Mojimi partnermi na divadelných doskách boli Lacko Filipovič, Slavo Sedlárik, Inće Forró, Alfonz Šuplata, Ľubo Konečný a ďalší. Útlm divadelníctva potom nastal po roku 1961. Práve sme nacvičovali novú divadelnú hru, keď naši režiseri, učitelia Laco Filipovič a Slavo Sedlárik odišli z Kráľovej. Po odchode Lacka do Žiliny a Slava do Jelky divadlo v Kráľovej stagnovalo. Keď sa v roku 1976 vrátil do Kráľovej Laco Filipovič, návrat na divadelné dosky sme si vyskúšali už v tom istom roku práve pod režírovaním Laca Filipoviča. Učiteľský zbor v Kráľovej nacvičil divadelnú hru A.P.Čechova Medveď, s ktorou vystúpil 13.-16.mája 1976 aj na krajskej súťaži divadelných ochotníckych súborov v Šoporni a získal pohár K. S. Stanislavského.

Je len škoda, že naši obecní funkcionári nedokázali uchrániť kultúrne dedičstvo kráľovského divadelníctva a dopustili aby bol zbúraný kultúrny dom. Myslím si, že ak by mali na pamäti pamiatku niekoľkých generácii našich divadelníkov, takto by konať nemohli.

Práci v Červenom kríži som sa venovala už na meštianke v Senci. Od šesťdesiatych rokov som

Počas divadelného predstavenia „Dobrodružstvo pri obžinkoch" s hereckým partnerom Milanom Filipovičom.

Pri čítaní scenára neodohratej divadelnej hry „Kristína".

potom pôsobila vo funkciách tajomníčky ČK a ako dorastový referent pre spoluprácu so školou. V tom období bol predsedom našej miestnej organizácie pán doktor Alexander Doboš. Organizovali sme celý rad podujatí z oblasti zdravotníctva, predovšetkým darcovstvo krvi ale i množstvo kultúrnych akcií. Dlhé roky som viedla zdravotnícky krúžok, v rámci ktorého sa deti pripravovali na súťaže „ Mladého zdravotníka", pracovali v „Hliadkach mladých zdravotníkov", v ktorých získali ocenenia od okresných až po celoslovenské. Mnohé z detí, ktoré navštevovali tento krúžok sa po skončení školy rozhodli pokračovať v zdravotníckych štúdiách a dnes je z nich viacero zdravotných sestier a lekárov. Pracovala som i na úrovni okresu ako rozhodkyňa pri rôznych súťažiach, viedla som školenia zdravotníkov. Okrem zdravotníckeho krúžku som na škole dlhé roky viedla aj krúžok „ Šikovných rúk", „Ochrancu prírody" a fotografický krúžok. Mali sme v škole vlastnú fotokomoru, kde sa deti učili vyvolávať filmy,učili sa rôznym technikám a spôsobom fotografovania, chodili na rôzne súťaže. S najvýznamnejších ocenení, ktoré sme dosiahli bola súťaž na tému „Fotografia očami detí", kde za fotografiu s názvom „Priatelia" sme získali prvé miesto v okrese Galanta. Okrem práce s deťmi som sa fotografovaniu venovala i v rámci rôznych obecných a školských podujatí.

Až do začiatku 90-tych rokov pôsobila v našej obci miestna organizácia Zväzu žien kde som takmer dvadsať rokov pracovala vo funkcii jej predsedníčky. Predchodkyňami na tejto funkcii boli v obci pani Lackovičová (zakladateľka, v tom čase ešte miestnej pobočky ženskej organizácie Živeny, ku tradíciám ktorej sa v súčasnosti opäť ženské hnutie na Slovensku po rozpade Zväzu žien prihlásilo), pani Mária Prochotská a pani Terézia Szabová . Činnosť spolku bola zameraná predovšetkým na osvetovú a kultúrnu činnosť. Organizovali sme rôzne kurzy varenia, šitia, medovnikárstva, výstavy umeleckých prác, prednášky pre širokú verejnosť. Práve zväz žien začal organizovať v spolupráci s obcou prvé posedenia dôchodcov, ktoré sú dodnes v obci medzi staršími spoluobčanmi veľmi populárne a vítané. V rámci dobročinnej práce sme poriadali zbierky pre chudobných v rozvojových krajinách, vojnou, alebo živelnou pohromou postihnuté krajiny.

Výsledky vašej práce v oblasti kultúry a spoločenskej osvety boli niekoľkokrát ocenené najvyššími poctami, s ktorých si dovolím vymenovať aspoň niektoré: Komisia pre školstvo a kultúru pri ONV v Galante Vám udelila v roku 1966 čestné uznanie za príkladnú prácu v škole. Prezident Slovenského Červeného kríža vám v roku 1995 udelil jedno z najvyšších ocenení : Zápis do knihy cti . V roku 2000 pri príležitosti 80. výročia činnosti ČK vám bolo adresované poďakovanie za zásluhy o rozvoj činnosti SČK. Získali ste niekoľko ocenení za záslužnú prácu pri výchove mladej generácie a rozvoj činnosti SČK. Za dlhoročnú prácu v ženskom hnutí Slovenského zväzu žien ste v roku 1973 získali bronzovu plaketu a v roku 1983 striebornú medailu.

V kruhu najbližšej rodiny. Rok 1995

Prvý rok na základnej škole v Kráľovej pri Senci.

Dovoľte mi, pani učiteľka aby som sa Vám poďakoval za príjemný rozhovor plný skutočného života a poďakoval sa menom Vašich žiakov z roku 1993, ktorí Vám po odchode na zaslúžený odpočinok adresovali nasledovné slová. Určite vyjadrujú aj pocity a poďakovanie viac než tisícky Vašich žiakov.

S láskou a úctou si na Vás spomínam. Boli ste na nás prísna, ale pritom spravodlivá. Teraz máme tiež veľmi dobrú pani učiteľku, ale ani tak nemôžem zabudnúť na Vás. Ja sa mám veľmi dobre a dúfam, že aj Vy sa máte veľmi dobre. Teraz sa teším na prázdniny. Nezabudnem na Vás nikdy. Dúfam, že nás navštívite na našom večierku vo štvrtok. Ďakujem Vám za všetko, čo ste ma naučili.Váš žiak Jarolím

Srdečne Vás pozdravujem. V škole myslím na Vás aká ste boli dobrá učiteľka. Ako sa máte? Ja dobre. Len tá škola mi nejde. Máme novú pani učiteľku takú dobrú ako ste boli Vy. Majte sa dobre. S pozdravom Váš žiak Erik.

Na začiatku môjho listu Vás pozdravujem. Nedávno sme Vás spomínali v škole. Každý si spomenul na tie tri roky čo ste nás učili. Keď sme išli prvýkrát do školy do prvej triedy ako nás starší žiaci strašili, že ste prísna. Veľa ste nás naučili a teraz sme štvrtáci. Píšeme veľa päťminútoviek z matematiky. Prajem Vám veľa zdravia aby ste ešte dlhé roky žili zdravá. Vaša bývalá žiačka Ivetka.

Úvodom tohto listu Vás srdečne pozdravujem. Často si spomínam na chvíle prežité s Vami. Boli ste prísna, ale vedeli ste si s nami aj zažartovať. Veľa ste nás naučili a bolo nám ľúto, keď ste zo školy odišli na zaslúžený dôchodok. Pani učiteľka, oznamujem Vám, že som sa zlepšila v prospechu. Z matematiky sme písali päťminutovku a dostala som tri jednotky. Chodím na hudobno-dramatický krúžok a prihlásila som sa na zdravotnícky krúžok. Všetko najlepšie, veľa zdravia a šťastia Vám zo srdca želá Vaša bývalá žiačka Marcelka.

V škole na hodine slohu sme sa rozhodli, že Vám niečo napíšeme. Spomínam si na Vás keď sme prišli do školy a začali ste nás učiť čítať a písať prvé písmenká. Prešiel prvý rok a Vaše trápenie s nami prinieslo výsledky. Vedeli sme čítať a písať, počítať. Trápili ste sa s nami ďalšie dva roky. Teraz tu sedím a píšem, spomínam na prvé školské roky a neviem ako Vám mám byť vďačná za to, čo ste ma naučili. Z úprimného srdca Vám za všetko ďakujem. Vaša niekedy neposlušná žiačka Anička.

K výňatkom z korešpondencie spred desiatich rokoch, prikladám tohtoročný.

Ďakujeme Vám za Vašu prísnosť a lásku, s akou ste nás dokázali viesť na detskom chodníčku k dospelosti. Želáme Vám aj po zavŕšení krásneho životného jubilea mnoho kľudu a spokojnosti v kruhu blízkych a priateľov.

Vaši žiaci, priatelia a kolegovia.
Rozhovor pripravil M. Daniš

Chronologický prehľad dejín Kráľovej pri Senci /II./

V minulom čísle Kráľovských zvestí sme začali uverejňovať na pokračovanie prehľad dôležitých udalostí z dejín našej obce. V tomto pokračovaní sme zachytili dejinný vývoj do konca 19. storočia.

1661 Majiteľkou zemianskej kúrie v Kráľovej sa stala Anna Erdödy.

1662 Vypálenie a zničenie obce Krmeš Turkami.

1674 Vrátenie r. kat. kostola v Kostolnej /Egyházfe/ katolíkom z rúk evanjelikov.

1674 Užívanie časti majetku Kráľová bratmi Ramocsay. Ladislav Ramocsay bol kapitánom hradu Červený Kameň.

1683 Inštalovaný obraz P. Márie v kaštielskej kaplnke.

1693 Rozdelenie lesov, polí a lúk v Kráľovej medzi gr. Mikulášom Pálffim a Ladislavom Benickým.

1699 Bratislavská kapitula odpredala celý majetok Krmeša Pálffiovcom.

1700 Odstránenie rumov a stavebných múrov kaplnky v Krmeši /tzv. vonkajšej „Pri kríži" /.

1704 Povstalecké vojsko Františka Rákocziho II. - kuruci napadli pálffiovský kaštieľ v Kráľovej.

1709 Posledné boje o pálffiovský kaštieľ v Kráľovej medzi cisárskymi vojakmi a kurucmi počas Rákocziho povstania

1711 Zavedenie rímsko-katolíckych cirkevných matrík farárom Štefanom Nemečkom vo farnosti Kostolná /Egyházfa/.

1711 Portálny súpis. Prvý známy súpis je z roku 1550.

1713 Renovovanie /obnovenie/ pálffiovského kaštiela v Kráľovej grófom Jánom Pálffim.

1732 Rímsko - katolícka triviálna škola v Kráľovej, spoločná pre Kráľovú, Krmeš, Boršu a Jánovce.

Cisárovna Mária Terézia navštívila Kráľovú v roku 1751

1741 Boli vyhotovené súpisy vojenských a vojnových povinností obyvateľov Krmeša a Kráľovej.

1749 Posvätenie kaštielskej kaplnky grófom, arcibiskupom Emerichom Eszterházym de Galanta.

1751 V tomto roku navštívil obec Kráľovú na panskom kaštieli grófa Pállfiho cisársky manželský pár, František Lotrinský a Mária Terézia na svojej spiatočnej ceste z prehliadky stredoslovenských banských miest.

1762 Prenesený /terajší malý zvon/ zvon z kaplnky „Pri kríži" do terajšej kaplnky.

1767 Svatba grófa Mikuláša Forgáča de Ghýmeš s contesou Izabellou de Bathyan v kaštieľskej kaplnke. Svadobné obrady vykonal sám prímas Bathyan.

1768 Urbáre obcí Krmeš a Kráľová.

1775 Povodeň na Čiernej Vode.

1778 Založenie terajšieho r.kat. cintorína v Krmeši.

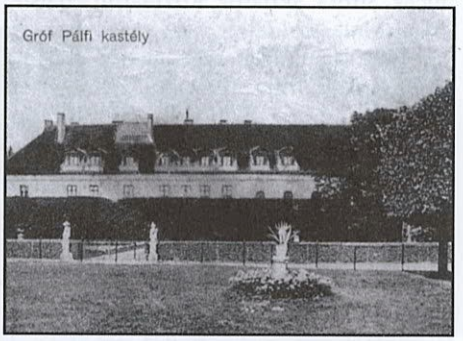

Pohľad na kaštieľ z obdobia konca 19. storočia

1781 Spomína sa drevená zvonica v Kráľovej, ktorá stála na brehu Čiernej vody. Boli v nej dva zvony.

1790 Požiar v Krmeši a v Kráľovej.

1796 Svadba grófa Jozefa Hunyady de Kéthely s comtesou Františkou Pálffi v kaštielskej kaplnke v Kráľovej.

1799 Prechod ruského vojska cára Alexandra I. obcami Krmeš a Kráľová. Vojsko tiahlo proti Napoleonovi.

1824 Zasadnutia panskej stolice /sedes dominalis/ pre urbárnikov, ktoré sa konali v kaštieli.

1827 Bol vyhotovený hospodársky súpis Pálffyovského panstva /conscriptio Inclyti Dominii Palffyanae.../

1831 Po prvý krát sa vyskytla v obciach Krmeš, Kráľová, Tureň, Zonc, Borša, Šúr a Jánovce cholera.

1849 Cholera v obciach Krmeš a Kráľová.

1852 Zachovalo sa kovové typárium a pečať Kráľovej

1854 Založený a zriadený Obvodný notársky úrad v Kráľovej pre obecný obvod / Krmeš, Borša, Kostolná, Šúr, Jánovce/. Prvým notárom bol Alojz Uhlár.

Pečať obce Kráľová z roku 1852

1857 Začiatok sporov Pálffiovcov s obcou Krmeš o 179 honov pozemkov, lúk a pasienkov.

1858 Zriadená rímsko-katolícka triviálna škola v Kráľovej s vyučovacím jazykom nemeckým. Zriadená pre deti služobníkov.

1866 Cholera

1873 Cholera a týfus

1874 Obecné voľby. V Kráľovej bolo 110 voličov a v Krmeši 15.

1892 Bola založená r.kat.triviálna /elementárna-základná-ľudová/ škola v Kráľovej s vyučovacím jazykom maďarským.

1897 Povodeň na Čiernej Vode. Výskyt malárie.

1898 V obci Kráľová a Krmeš boli založené prvé zbory požiarnej ochrany. Prvým veliteľom kráľovských hasičov bol 24 ročný vyslúžilý vojak Anton Farkaš. V Krmeši sa stal veliteľom zboru Anton Makovský.

V Krmeši si občania postavili kaplnku Božského srdca.

M.Daniš

Pokračovanie v budúcom čísle

Obraz Panny Márie v kaštieľnej kaplnke z Kráľovej (rok 1683)

Ochotnícke divadlo v Kráľovej pri Senci

Miroslav Daniš

Ochotnícke divadlo na Slovensku má svoje začiatky už v 19. storočí a bolo výrazom predovšetkým národnouvedomovacích úsilí. Vychádzalo z tradície školských hier a ľudového divadla. Šírilo sa predovšetkým medzi pospolitým ľudom a v súvislosti s tým doň prenikali prvky frašky, komédie a romantizmu. Výrazný rozvoj ochotníckeho divadla nastal po roku 1918. Divadelné predstavenia začali hrávať a organizovať najrozličnejšie spolky a združenia (Živena, telocvičné jednoty, katolícke jednoty, odbory Sokola a Orla, miestne odbory Matice Slovenskej a iné). Významným metodickým a organizačným centrom slovenského ochotníckeho divadla sa stalo Ústredie slovenských ochotníckych divadiel v Martine v roku 1922, ktoré organizovalo školenia ľudových režisérov, vydávalo časopis Slovenský ochotník (1923-1928) a Naše divadlo(1929-1951), poriadalo súťaže ochotníkov.

V Kráľovej pri Senci nastal rozvoj ochotníckeho divadla práve v 20.-tych rokoch minulého storočia, keď v tomto období nadviazal na dedinskú tradíciu ľudového divadla, ktoré sa už oddávna hrávalo ako scénky a výjavy z biblického života pri rôznych sviatočných príležitostiach (chodenie s betlehemom, vianočné a veľkonočné hry, hry na Luciu a pod.) a na školské divadlo, ktoré sa na kráľovskej škole rozvíjalo najmä za pána učiteľa Majcíka. Vždy v zime sa vyprázdnila trieda, postavili sa kulisy a hralo sa divadlo pred celou dedinou. Takto sa už v deťoch pestoval vzťah k divadelníctvu, ktorému sa venovali potom aj ako dospelí. Prvé ochotnícke divadlo v obci organizoval miestny mládežnícky spolok Sokola a divadlá sa hrali v miestnosti družstevného spolku (v jednote), alebo vzadu v krčme u Šimoniča a neskôr v krčme u Eleka v spoločenskej miestnosti , kde sa poriadali rôzne podujatia a zábavy.

K prvým divadelným hrám, ktoré sa v Kráľovej začali hrávať sa viaže činnosť mládežníckeho spolku „Omladina". Naši mladí ochotníci hrali v tomto období veľmi populárne medzi pospolitým ľudom hry od Františka Urbánka: Kamenný chodníček, Sirota, Škriatok, Rozmajrín a ďalšie. Napríklad trojdejstvová „veselohra so spevmi" Kamenný chodníček prekypovala dobrosrdečným humorom a úsmevným furtáctvom. Hnevy a prieky sa riešili v harmonickom duchu, láska mladých víťazila, staršia generácia už nekládla dôraz na majetok pri výbere partnerov ale na slovenskosť. Urbánkové hry boli pre našich divadelníkov zaujímavé blízkosťou tém a problémov, ktoré zobrazovali a priamo sa dotýkali života na našej dedine: rozpory a spory medzi dedinským ľudom, majetkovo rozdelených na bohatých a chudobných, generačne na starých a mladých, vzdelanostne na zaostalých a osvietených. Divadlá v tom čase sa hrávali vždy v zime a k prvým známych ochotníckym hercom patrili Mária Kopecká rod. Vanková, František Kopecký, Anton Farkaš a jeho žena Gizela Farkašová, rodená Konečná, Anton Heriban, Jozef Paterman, Maryša Lengyelová, Vilma Čaputová, Mišo Gašpar, Michal Sulka, Jozef Kajtár, Jozef Chovanec a iní. Divadelné kulisy im zhotovoval tesár Anton Farkaš, pomáhal mu Anton Heriban

Mária Kopecká, rod. Vanková, jedna z prvých hereček

a maľoval ich Ján Zuzák. Jedným z prvých režisérov bola pravdepodobne pani Ema Tóthová. Ako oblečenie a kostýmy využívali predovšetkým ľudové kroje, ktoré v tom čase ešte tradične nosili (trnavský kroj) k čomu zodpovedal aj charakter a obsah vtedajších divadelných hier. Odohrávali sa prevažne v dedinskom prostredí.

Koncom 30-tych rokov sa začal divadelný repertoár ochotníkov v Kráľovej rozširovať najmä pod priaznivým vplyvom rozvoja divadelníctva na miestnej škole pod vedením učiteľa Majcíka. V tomto období sa medzi hercami objavujú nové tváre ako Štefan Kajtár, Frolo Szabo, František Takáč, Ján Blaho, Mária Šebová, farár Jozef Dobšovič, Iľa Kebisová, Irena Durajová, Pavla Rakúsová, Lajko Rakús, Františka Heribanová. Tesne pred vojnou sa jedno divadelné predstavenie hralo aj v kaštieli , divadelná hra „Škriatok" od F.

Jedna z divadelných rodín v Kráľovej: Gizela Farkašová-Konečná, Mária Pinčeková-Farkašová, Anton Farkaš a synovec Jaroslav Farkaš

Urbánka obsahovo zameraná proti dedinským poverám . V tejto hre si zahrali Irena Durajová, Pavla Rakúsová, Ľudovít Rakús, Františka Heribanová, Iľa Kebisová a ďalší, šepkára tu robil Imrich Mačaj. Z ďalších titulov, ktoré sa v tomto období hrali boli okrem spomínaných hier F. Urbánka, hra J.G.Tajovského Ženský zákon, Mariša od bratov Mrštíkových , hry Lurdská pasáčka, či hra Keď zvonili na anjel pána. Počas vojny divadelný život v obci utíchol a jeho výrazné oživenie nastalo v rokoch 1949 - 1961, ktoré môžme považovať za zlatý vek ochotníckeho divadla v našej obci čo sa týka bohatosti a náročnosti repertoáru, hereckej kvality a miesta, kde sa divadelné predstavenia konali. Občania si svojpomocne vybudovali prekrásny kultúrny dom s kvalitným vybavením a javiskom, do jeho činnosti organizačne a režisérsky zasiahli také osobnosti ako Jaroslav Farkaš, Slavo Sedlárik či Ladislav Filipovič. Divadelný repertoár sa rozšíril. Popri tradičných divadelných predstaveniach hier Palárikovho Dobrodružstva pri obžinkoch, Hollého hry Kubo, Tajovského Ženský zákon, Timravinu Pávu, Chalupkovho Juvelíra (Hľadá sa ženích), spomínané hry F.Urbánka Kamenný chodníček, Kazíkovu hru Verona, Stodolovu Bačovu ženu až po obsahovo, herecky a režisérsky náročné diela svetovej klasiky Goldoniho Sluhu dvoch pánov , Moliérovu hru Meštiak šľachticom, či Barčovu Matku. Bohatý repertoár si vyžadoval aj veľmi široké a bohaté herecké zastúpenie, veď v niektorých hrách bolo obsadených až 30 hercov, čo bolo na tak malú dedinu doslova unikátne. Divadlo sa doslova hralo všade a okrem klasických hier neutíchal záujem ani o náboženskú tématiku . Napríklad koncom 40.-tych rokov (1948-49?) sa v krčme u Eleka hrala divadelná vianočná hra Pri jasličkách pri organizovaní ktorej pomáhal miestny pán farár Raček a v ktorej si zahrali napríklad Kveta Slobodová, Anna Gašparová(vydatá Dančíková), Rozália Trtolová, Otília Kopecká, Ján Sedlárik, Justína Zuzáková, Mária Farkašová - Pinčeková, Antónia Heribanová. Asi by sme ťažko vymenovali všetkých našich občanov, ktorí sa herecky podieľali na prekrásnych divadelných predstaveniach, ktoré ochotníci hrali s takým zanietením a oduševnením, že si diváci často mysleli, že nejde o hru, ale skutočnosť. Z hereckých kreácií spomenieme len niektoré. Napríklad v hre Juvelír od Janka Chalupku, ktorú režíroval Jozef Kajtár v roku 1951 účinkovali Václav Tkáč, Eva Kebisová, Ladislav Sedlárik, Anna Gašparová, Štefka Čaputová, Jaro Farkaš, Ján Čaputa, Štefan Vašš, Imro Šidlík, Vito Chovanec, Gusto Čaputa. V hre Sluha dvoch pánov (1954) bolo obsadenie nasledovné: Margita Heribanová, Šaňo Šuplata, Otília Kopecká, Štefka Čaputová, Lajko Rakús, Ľubo Konečný, Jaro Farkaš. V hre Meštiak šľachticom (réžia Jaro Farkaš, 1957) si v hlavných úlohách zahrali Lajko Rakús, Gita Heribanová, Štefka Čaputová.V divadelnej hre Verona (1959) si zahrali Eva Blochová, Ladislav Filipovič, Jaro Farkaš, Ladislav Sedlárik, Mária Farkašová - Pinčeková, Anna Filipovičová, Cecília Podolská, Václav Tkáč, Ince Forro, Ľubo Konečný, Alfonz Šuplata, Katka Pastoreková. Hru režíroval Jaro Farkaš. V Páve hrali Berta Kašubová, L.Filipovič, J.Gašpar, Š.Čaputová, Jaro Farkaš, M.Pinčeková a ďalší. V Kamennom chodníčku obsadili dôležité role Alexander Šuplata, Štefka Čaputová, Juca Štiglicová-Zuzáková, Ince Forro, Mišo Heriban, Božena Krajčovičová, Štefan Zvolenský, Janok Čaputa, Helena Blahová, Mária Tóthová, Ladislav Sedlárik. Hru režírovala Mária Dubravcová, riaditeľka MŠ v Kráľovej. Divadelníci z Kráľovej vystupovali pred domácim publikom, ale cestovali aj po okolitých dedinách, kde mali so svojimi hrami veľký úspech. V prestávkach medzi jednotlivými dejstvami často vystupovali so speváckymi kreáciami v tom čase populárne speváčky Božena Krajčovičová a Terka Čaputová - Horváthová.

Divadelná hra „Keď zvonili na Anjel pána" (1934) sa hrala v krčme u Eleka

Herecké obsadenie hry „Kamenný chodníček"

„Sluha dvoch pánov" (1954)

Divadelná hra „Verena" z roku 1959

Posledné veľké predstavenie z roku 1961 „Dobrodružstvo pri Obžinkoch"

K ústredným postavám tohto obdobia patril bezosporu Jaroslav Farkaš, ktorý bol v 50.-tych rokoch členom Dedinského divadla - profesionálneho činoherného zájazdového divadla pre slovenský vidiek. Dedinské divadlo malo svoje sídlo v Bratislave a bolo vybavené vlastným autobusom a prenosným javiskom. Jeho poslaním bolo šíriť divadelnú kultúru na slovenskom vidieku . Do súboru boli konkurznými skúškami prijatí herci z ochotníckych radov. Mnohí z nich sa neskôr stali významnými slovenskými profesionálnymi hercami a režisérmi. Pôsobili tu také osobnosti ako Viera Strnisková, Leopold Haverl, Ivan Mistrík, Juraj Ďuríček, Ján Kramár, H.Augustovičová, B.Slabejová a samozrejme aj Kráľovčan Jaroslav Farkaš. Dedinské divadlo pôsobilo až do roku 1959, kedy časť jeho hercov prešla na stále divadelné scény a časť odišla do civilných zamestnaní a s divadelníctvom skončila. Jaroslav Farkaš sa popri pôsobení v Dedinskom divadle venoval režisérskej a hereckej práci v kráľovskom ochotníckom divadle. Vďaka nemu vystúpilo v Kráľovej aj Dedinské divadlo s hrou od C. Goldoniho Mirandolína v roku 1954 (herecké obsadenie J.Kramár, H.Augustovičová, V.Polonyi, J.Farkaš a ďalší). Jaroslav Farkaš bol výborným hercom, ale aj režisérom. Po rozpade Dedinského divadla mal ponuku pokračovať na divadelnej scéne v Bratislave, no v tom čase ho kvárili zdravotné problémy a tak sa rozhodol pre civilné zamestnanie a z divadelníctva odišiel. Jeho odchod predznamenal útlm v ochotníckom divadle v Kráľovej, hoci nádej na jeho obrodu vniesli na divadelnú scénu učitelia

Záber z jednoaktovky Medveď.
PaedDr. D Paszková a V. Pinček

Filipovič a Sedlárik. V roku 1961 pripravili a režírovali Palárikovu hru „ Dobrodružstvo pri obžinkoch". Do hereckých úloh obsadili: G. Benovičovú, B. Kašubovú, L. Filipoviča, L. Sedlárika, M. Čaplu, M. Pinčekovú -Farkašovú, Ľ. Konečného, M. Filipoviča, Ľ. Guldana, L. Šuplatovú, G. Čaplovú, Ľ. Čaplu, J. Valjenta, M. Jankovú, E. Salajovú, F. Koiša, L. Konečného. Kostými mali herci požičané z Bratislavy a divadlo sa hralo v kultúrnom dome pre deti poobede a pre dospelých vo večerných hodinách. Šatne pre hercov boli v suteréne, pod javiskom a kulisy zvykli byť uložené v priestoroch nad javiskom, ktoré mali naši divadelníci väčšinou zapožičané z Martina, z ústredia ochotníckeho divadelníctva na Slovensku. Divadelné predstavenie malo veľký úspech, no v tom čase ešte nikto ani netušil, že bude jedným z posledných.

Koncom 50-tych rokoch bol divadelníctvom doslova zachvátený celý kultúrny život obce. V tomto období sa do divadelného života zapojili aj pracovníci Šľachtiteľskej stanice v Kráľovej pri Senci, keď za réžie Vladimíra Kopeckého nacvičili dve divadelné hry Dom Bernardy Alby od španielskeho autora F.D.Lorcu a Ostrov Afrodity od Alexisa Parnisa a zapojili sa do divadelných prehliadok poľnohospodárskych podnikov. V týchto hrách si zahrali M. Klinovská, L. Filipovič, L. Sedlárik, J. Filipovičová, M. Dolinská, S. Pätoprstý, P. Jantnerová, F. Halmeš a ďalší.

Ochotnícke divadlo v Kráľovej pri Senci po odchode Laca Filipoviča do Žiliny a Ladislava Sedlárika do Jelky stagnovalo a jeho krátke oživenie nastalo až v roku 1976, keď sa L.Filipovič vrátil na školu do Kráľovej a spolu s učiteľským zborom nacvičil jednoaktovku „Medveď" od A.P.Čechova. S touto hrou sa zúčastnili na „Okresnej prehliadke divadelných súborov" v Tešedíkove, kde z piatich zúčastnených súborov postúpili do krajského kola v Šoporni (15.5.1976) a tu získali Pohár Stanislavského. Herecky si v divadelnej hre zahrali úlohu statkára Ladislav Filipovič, statkárky Dagmar Paszková a sluhu Luku Ladislav Pinček. Textový doprovod mala Mária Pinčeková, maskérkou bola M.Filipovičová a technické vedenie hry zabezpečoval Jaroslav Paszko. Nakoľko jednoaktovka Medveď trvala len 50 minút, pre divákov v Kráľovej učiteľský zbor nacvičil estrádne pásmo a v programe vystúpil spevácky súbor pod vedením p. učiteľky Márie Bartovej, ktorý po celé 70.-te roky patril v obci, ale i v celom okrese k najvychýrenejším hudobným detským telesám. Po divadelnom predstavení učiteľov ZŠ skončila slávna éra kráľovského ochotníckeho divadla a zbúraním kultúrneho domu v roku 1982 sa definitívne uzavreli stránky divadelnej kultúry v obci.

V spojitosti s divadelníctvom v obci možno ešte spomenúť I. celoštátny festival dedinských klubov mládeže, ktorý sa v Kráľovej pri Senci konal v dňoch 18.-20. augusta 1967 a bol prehliadkou kultúrneho a športového zápolenia v oblasti hudobných skupín, malých divadelných javiskových foriem, ľudových tancov, recitácie

Autobus Dedinského divadla.

a športových súťaží za účasti 26. mládežníckych klubov z celej republiky. O jeho zdarný priebeh sa postarali predovšetkým členovia kráľovského klubu mládeže pod vedením vtedajšieho predsedu Slavomíra Čaplu. Slávnu éru nášho dedinského divadla tu prezentoval v podaní ľudového rozprávača strýca Lošonského Jozef Kajtár. V tom čase sa na javisku kráľovského kultúrneho domu objavoval spolu s celou skupinou mládežníkov (M.Halmeš, J.Guldan a ďalší) v rôznych estrádnych programoch, ktoré v 60. - 70. tych rokoch boli na kráľovskej scéne veľmi populárne a predstavovali zmes hudby a humorných scénok a skrečov. S prvou obdobnou kabaretnou estrádou humorných scénok a skečov vystúpili už koncom 50-tych rokov herci nášho ochotníckeho divadla, ktorá mala medzi občanmi veľký úspech (herci L.Rakús, J.Farkaš, F.Prochotský, L.Sedlárik a ďalší).

Život divadelníkov bol veselý, ale vyžadoval si aj veľa úsilia a nadšenia. Veď poväčšine sa nacvičovalo v zime, v nevykúrených priestoroch. O to radostnejšie boli slová chvály a veľký záujem občanov o tieto predstavenia. Bolo úplne bežné, že nacvičené divadlo sa hralo aj trikrát po sebe. Zvlášť pre deti a pre dospelých sa musela hra opakovať, pretože priestory kultúrneho domu pojali okolo 200 návštevníkov a záujem často presahoval i dvojnásobnú kapacitu hľadiska.

Pre 20. storočie v kultúre našej obci bol fenomén ochotníckeho divadla a neskôr estrády a kabaretu skutočne kľúčový a dominantný. Celé generácie kráľovanských ochotníkov si nielen vyskúšali ako chutí umenie na divadelných doskách , ktoré znamenajú svet, ale dokázali umením zušľachťovať seba i svoje okolie. Vyrástli tu celé rodinné herecké dynastie: Farkašových, Heribanových, Konečných, Kajtárových, Filipovičových, mnohí sa dotkli divadla len v malých epizodických vedľajších úlohách, no všetci chápali čo im divadlo dáva a aký ma pre nich význam. Ochotnícke divadlo v Kráľovej bolo zábleskom ducha našej dedinskej pospolitosti, ktorý je hodno pestovať a možno sa k nemu aj prinavrátiť.

❐

Kultúrny dom v Kráľovej pri Senci prežil svoju divadelnú slávu v rokoch 1951 - 1961.

760 rokov obce

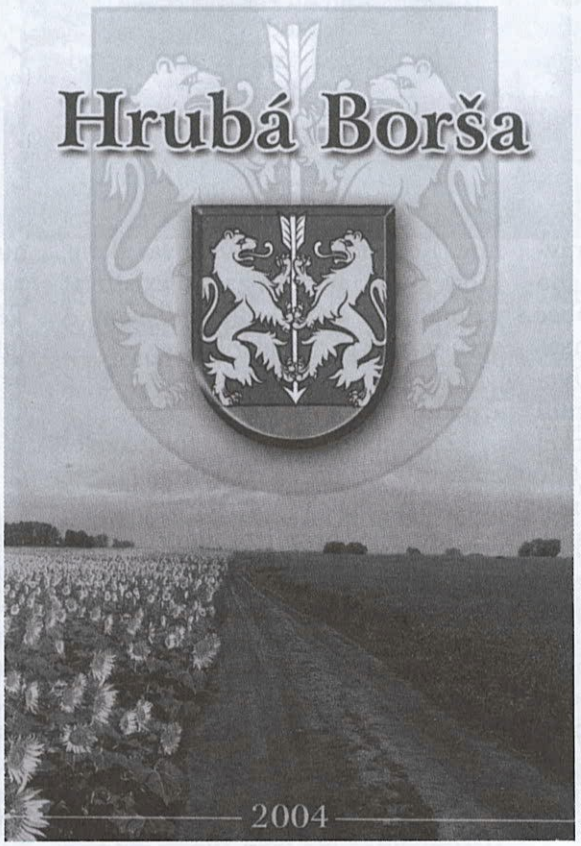

V dňoch 3.-4.júla 2004 sa v Hrubej Borši konali obecné slávnosti pri príležitosti najstaršej písomnej zmienky o obci z roku 1244. Oslavy sa niesli v znamení bohatého kultúrneho programu a zábavy, za prítomnosti významných osobností celého okresu a kraja.

I keď je listina, na základe ktorej sa vedenie obce Hrubá Borša rozhodlo oslavy usporiadať považovaná za falošnú a s najväčšou pravdepodobnosťou pochádza z neskoršieho obdobia, charakter osláv mal punc skutočne slávnostný. Snáď najhodnotnejším výsledkom pripravovaných osláv sa stala knižná publikácia o dejinách obce, ktorej prípravu vedenie obce zverili do rúk profesionálneho odborného kolektívu, (na zostavovaní publikácie sa významnou mierou podieľala riaditeľka okresného archívu v Šali, PhDr. Veronika Nováková). V príhovore a úvodnom slove starostu obce sa jasne črtá základná myšlienka vytvoreného diela: „Keďže každá prítomnosť vyrastá z minulosti a každé dianie má okrem času i svoj priestor, organizátori a zostavovatelia tejto publikácie sa rozhodli zaradiť medzi kapitoly zachycujúce prevažne zvyky, jazyk, zamestnanie i celkový spoločenský život našej obce aj state o prírodných podmienkach regiónu, o jeho osídlení v praveku, ale aj o jeho histórii od prvých písomných zmienok až po súčasnosť". Pre čitateľa z Kráľovej má uvedená knižka význam prinajmenej z dvoch hľadísk: môže sa dočítať o minulosti svojich najbližších susedov, s ktorými sa neraz dostal do najužších zväzkov a môže sa dozvedieť niečo o dejinách Kráľovej, najmä o tých , v ktorých sa písali ich dejiny spoločne (roľnícke družstvo, škola, druhá svetová vojna).

Hoci listina z roku 1244 je pravdepodobne falošná, dejiny obce Hrubá Borša sú pravdivé už od čias raného stredoveku. O jej najstarších dejinách už v 70.-tych rokoch minulého storočia písal archivár z Kráľovej, pán František Tkáč, ktorý ako najstaršiu listinu o obci Hrubá Borša uvádza listinu z roku 1256, ktorá je hodnoverná. Škoda, že autori publikácie nesiahli po jeho výskumoch . Našim čitateľom Kráľovských zvestí ponúkame okrem možnosti zakúpiť si publikáciu o dejinách obce Hrubá Borša (na obecnom úrade v Borši) článok nášho rodáka a kronikára Františka Tkáča o počiatkoch dejín Borše.

M. Daniš

Tri zemianske Borše

František Tkáč

Obec Hrubá Borša, ktorá sa kedysi honosila názvom „villa nobilium" obec urodzených, o čom svedčí veľký počet zemianskych kúrií a zaniklá sláva kedysi slobodnej obce, ktorá mohla používať právo nedotknuteľnosti majetkovej a občianskej slobody voči ostatným poddanským obciam. Stavala však vojsko, ktoré krvou vykupovalo túto slobodu v slávnych insurekciách! Žírna zem tohto kraja bola azda príčinou toho, že práve v tomto kraji bola založená obec Borša. Kto iný ako „nobiles - zemani" mohli obdržať roku 1256 od kráľa Belu IV. darom kus úrodnej zeme, kde si potom založili osadu, ktorá časom vyrástla v obec.

V listine panovníka Belu IV. z roku 1256 sú spomenutí i ďalší služobníci bratislavského hradu, a to magister Peter z Réce, Berein z Jelky, Botho zo Šápu, Bolch zo Šúru a tiež Martin de Borsa. Všetkých týchto obdaroval panovník za preukázané mu služby v bojoch proti Tatárom, ktorí sa roku 1241 valili krajom a tiahli až na Moravu.

Ďalší doklad o jestvovaní Borše z roku 1304 je uchovaný v kapitulnom archíve Bratislavskej kapituly. Listinou z 22.júla 1304 potrvrdzuje kapitula Petrovi z Dolan, že tento predal svoj majetok medzi chotármi zeme Ilka (Jelka) na severnej strane a na východnej strane medzi zemami Chuche a Borsa.

Roku 1310 zdedil obec Boršu Martinov syn Pavol, ktorý budoval svoj majetok tak, že sa z neho postupom času vyvinuli samostatné celky. A tak od polovice XIII.storočia majiteľmi Borše sa stávajú zemianske rodiny, ktoré potom obdržali prímenie „borsai" čiže boršanský, čo mohol používať len člen zemianskej rodiny z Borše.

Od roku 1334 spomínajú sa už ako dediční majitelia obce zemianské rodiny. Po zemanovi Martinovi jeho syn Pavol a potom Blažej Domonkoš.

Roku 1343 obec Boršu vlastnil Ladislav, syn Egydov, potom Bertalan syn Pavlov, Marek syn Andov a Matej syn Petrov, ktorí už vlastnili aj iné obce, ako boli Igram a Čataj. Dedičstvom rozdelil sa zemiansky majetok tak, že vznikli až tri samostatné zemianske celky a to Horná, Dolná a Stredná Borša, ktoré sú v roku 1470 spomenuté ako majetky zemianskych rodín Žigmunda, zemana Jána z Borše a Tomáša Wyzkezyho.

Roku 1471 potrestal kráľ Matej Korvín boršanského zemana Mateja, syna Petrovho pre vzburu. Jeho majetok sa tak dostal do držby dolnoboršanskému zemanovi Wyskezymu a tiež Štefanovi Hegyimu. Roku 1512 silne sa vzmáhajúca zemianska rodina Juraja Szüllö odkúpila časť majetku od dolnoboršanského Bertalana. Táto rodina potom opanovala takmer celú obec a tvrdo vládla nad poddanými obce. Majiteľmi Hornej Borše sa stali bratia Pavol a Juraj Csorba, ktorí už roku 1533 získali do vlastníctva celú obec.

Roku 1540 dala bratislavská kapitula vyšetriť vraždu, ktorú spáchal zeman Juraj Szüllö, čím tento upadol do nemilosti a ešte v tom roku mu odňal majetky krajinský sudca Alexej Thurzo a daroval ich Tomášovi Kolymu a jeho manželke.

V polovici XVI.storočia Horná Borša patrila už silnej feudálnej rodine Lukáša Bertalana, ďalej vdove po Jánovi Gyögyify a zemianke Františke Ollétejedi-Illyéšovej.

Od roku 1548 vystupujú v Borši už len väčšie zemianske rodiny, ako boli Szüllö, Farkaš, Pethöa Gulcher, ktorých potomkovia vlastnili veľké majetky v Borši ešte aj za prvej ČSR. ❐

Školský rok 2003/2004

Štyridsať podujatí venovaných škole

V duchu tohto hesla sa vydala naša základná škola k plneniu svojich pedagogických, ale i mimoškolských záväzkov.

Už niekoľko rokov prechádza školstvo najrôznejšími reformami, ktoré v posledných rokoch významne poznamenali chod našej školy. Od roku 2002 vystupuje ZŠ ako škola s právnou subjektivitou, od júla minulého roku sa jej zriaďovateľom stala obec a od prvého januára 2004 sa jej financovanie riadi novým zákonom. Uvedené zákony však zatiaľ neposunuli našu školu k lepšej ekonomickej situácii. Škola musí o financie neustále zápasiť , pretože kompetentné ministerské rezorty (ministerstvo školstva a ministerstvo financií) s platbami pre školy vo väčšine prípadou meškajú, alebo sú nedostatočné na úplne a uspokojivé vykrytie potrebných nákladov školy. Zatiaľ v nedohľadne je maľovanie školy, oprava strechy, nákup školského nábytku a učebných pomôcok. Kedy sa tento dlhotrvajúci tlak na nervy zainteresovaných skončí nie je stále jasné!

V tomto kalendárnom roku nám podala pomocnú ruku obec poskytnutím sumy 60 tisíc korún na opravu izolácie strechy na školskej jedálni. Svoje si pýta i strecha hlavnej školskej budovy , kde bude taktiež nutné naniesť novú vrstvu izolácie, ak nechceme, aby jej pretekaním vznikli škole a celej obci ešte väčšie škody.

Ekonomické ťažkosti školy však v žiadnom prípade nemajú dopad na pulzujúci život školy, ktorý bol v tomto roku mimoriadny nielen programom, ktorý si škola na začiatku školského roka stanovila, ale aj jeho plnením. Rozhodli sme sa venovať škole, ktorá v tejto budove začala existovať už pred viac ako 40 rokov 40 akcií. A veru sa nám to aj podarilo.

Z podujatí školy

Žiaci našej školy sa v tomto roku zúčastnili na viacerých už tradičných, ale i netradičných súťažiach a podujatiach, ktoré boli organizované našou školou, alebo partnerskými inštitúciami.

Na okresnej súťaži „Beh zdravia Senec-Slnečné jazerá" sa zúčastnilo 21 našich žiakov a škola sa umiestnila na celkovom 5. mieste. V cezpoľnom behu vybojovalo trojčlenné družstvo starších žiakov (M.Karas, P.Bozsík, P.Pažitný) 6.miesto.

Na okresnej súťaži gymnastického štvorboja družstvo dievčat v zložení Z.Tomášková, L.Podolská, M.Havasová, L.Deáková, D.Šurinová obsadilo druhé miesto a družstvo chlapcov (M.Šuplata, D.Oroš, A.Tornyai, B. Križko, B.Ruman a M.Karas) tretie miesto. Na ľahkoatletických majstrovstvách okresu získali starší žiaci celkove 4.miesto. (Z najlepších výsledkov uvádzame 3.miesto F.Brezovského v skoku do výšky, 7.miesto B.Usačeva v skoku do diaľky, 2.miesto Martina Macha v hode kriketovou loptičkou a jeho 5.miesto vo vrhu guľou, 7. miesto Petra Bozsíka v behu na 1000 metrov, 8.miesto Milana Karasa v behu na 300 metrov a 6.miesto štafety v zložení T.Tóth, M.Tóth, M.Karas, T.Benický). Za účasť v obvodnom kole futbalového turnaja získali naši futbalisti mladšej a staršej kategórie pre školu futbalové lopty a najmladší účastníci halového futbalového turnaja sa kvalifikovali do okresného kola.

Naši žiaci boli úspešní aj na vedomostných okresných olympiádach. V matematickej olympiáde skončil deviatak Pavol Dubeň tretí v okrese a zúčastnil sa aj krajského kola. Žiak siedmej triedy Matej Laky sa stal víťazom okresnej matematickej olympiády v svojej vekovej kategórii. Na okresnej biologickej olympiáde minuloročný víťaz Mário Szikhart (7.trieda) tohto roku obsadil tretie miesto. Dvoch úspešných riešiteľov mala naša škola aj na okresnej geografickej olympiáde (Lucia Tomášková, 7.trieda; Martin Čaputa, 7.trieda). Na matematickej Pytagoriáde reprezentovali našu školu Natália Lendelová (3.trieda), Gabriel Stranovský (3.tr.), Tibor Čemický (4.tr.), Marek Koiš (8.tr.).

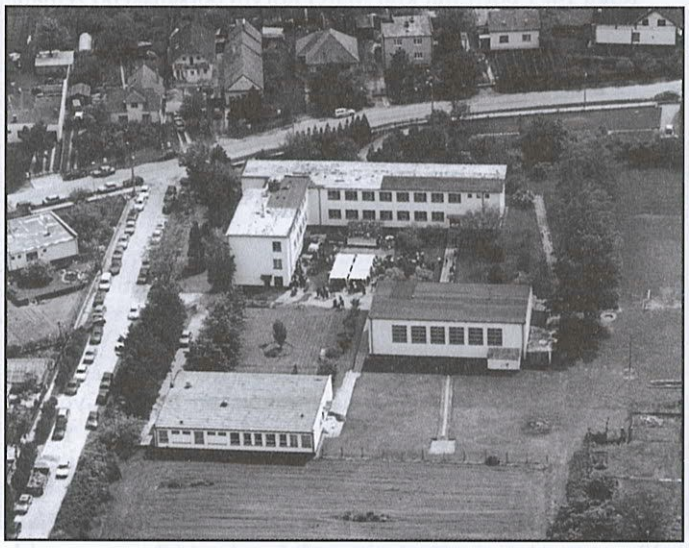

Pohľad na školu z vtáčej perspektívy

Školáci na dopravnom ihrisku v Galante

Vystúpenie detí počas osláv Dňa matiek

Oslavy Dňa matiek v areáli ZŠ

Na okresnej olympiáde z anglického jazyka obsadila 5.miesto žiačka 6.triedy Lenka Križková. Na okresnej olympiáde z náboženskej výchovy obsadili 3. miesto M.Šuplata, 4.miesto P.Pažitný, 5.miesto A.Csenkey a 8. miesto M.Koišová.

25 žiakov našej školy sa zapojilo aj do riešenia matematického korešpondenčného seminára, ktorý prebiehal počas celého školského roka.

Výstavy a iné aktivity

Pod vedením našich skúsených pedagógov zorganizovali deti niekoľko výstav: Plody jesene, História kuchyne starej mamy, Vtáčie búdky, Valentínske srdiečko, Veľkonočné kraslice, Literárna tvorba našich žiakov, Prírodné vedy - veci zaujímavé, Mladý pestovateľ - chovateľ. Mnohé z výtvorov prezentovaných na výstavách sa zrodili v rámci vyučovacieho procesu, ale i prácou v záujmových krúžkoch. Tento rok deti mohli navštevovať prírodopisný krúžok, tvorivé dielne a krúžok pohybových hier.

Žiaci 1. až 5.ročníka absolvovali výuku na dopravnom ihrisku v Galante, kde si hravou formou vyskúšali ako fungujú pravidlá cestnej premávky. V rámci projektu „ Škola podporujúca zdravie" žiaci zbierali šípky a bazu z ktorých im počas zimných mesiacov uvarili naše pani kuchárky 1275 litrov čaju. Tohtoročný zber papiera sme uskutočnili v štyroch cykloch a deťom sa v spolupráci s rodičmi podarilo nazbierať úctyhodných 25 338 kg. Každý zber bol vyhodnotený a odmenení boli nielen jednotlivci na prvých miestach, ale i najlepšia trieda. Najusilovnejšími zberačmi roka sa stali Daniela Bobríková (1309 kg), Kristína Galovičová (979 kg) a Dušan Stanislav (946 kg). Úspechy školy dosiahnuté v projekte „Škola podporujúca zdravie" boli prezentované na posteroch na II.okresnom seminári ŠPZ v Senci.

Ku koncu tohto školského roka sa škole podarilo dokončiť počítačovú triedu, vďaka čomu sme mohli obnoviť tradíciu vydávania školského časopisu. Jeho žiacka redakčná rada po štyroch rokoch odmlky kvôli nedostatku financií ponúka v časopise okrem výsledkov školy na najrôznejších zápoleniach, informácie o akciách poriadaných školou, rozhovory so žiakmi a učiteľmi, trochu zábavy a rozptýlenia, ale aj žolíka, ktorý môžu žiaci jeden krát do roka použiť ako ospravedlnenku pred možným skúšaním. V novej počítačovej triede od budúceho roka začne výuka ale i krúžková činnosť.

Detská organizácia Fénix

Žiaci našej školy, ktorí sú členmi detskej organizácie Fénix sa v tomto roku zúčastnili celého radu podujatí. V rámci akcie „Za krásami Slovenska" sa 33 žiakov zúčastnilo trojdňovej turisticko-poznávacej cesty do Vysokých Tatier v rámci ktorej deti absolvovali turistický výstup na Kriváň a navštívili Múzeum liptovskej dediny v Pribyline. Turistický ráz mal aj trojdňový výlet na Zochovú chatu, ktorého sa v dňoch 23.-26.10.2003 zúčastnilo 30 detí, turistický výstup na Veľkú Homoľu v Malých Karpatoch a akcia „ Mama, oco poďme spolu do prírody".

Detská organizácia Fénix tento rok zorganizovala už 3.ročník jesennej strašiády na ktorej bolo vystavených 63 exponátov.

Deti sa zúčastnili aj exkurzie do Topoľčianok, kde navštívili zámok,

Turistický výstup na Kriváň

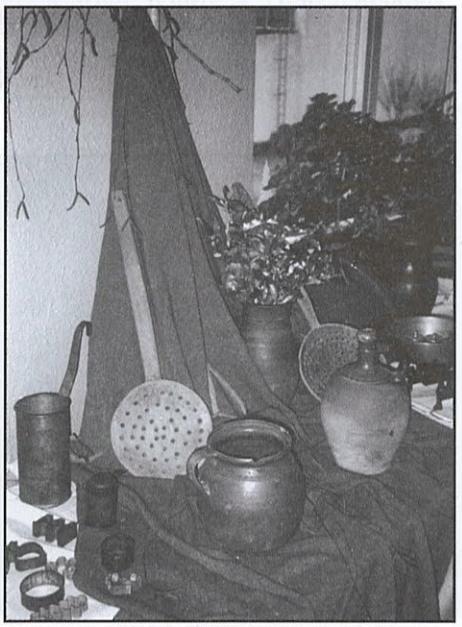

Z výstavy „História kuchyne starej mamy"

Z osláv ku Dňu matiek

Národný žrebčinec a zubriu oboru. S tradičných podujatí sa konala mikulášska diskotéka, vianočné trhy, valentínska diskotéka, detský karneval, oslavy Dňa matiek a Dňa detí, zorganizovaný s podporou Rodičovského združenia a sponzorov (Potraviny u Bognára, Potraviny Packa, Potraviny Marta, Drogéria Maja, firma Tomdus a Horváth market).

Z poznávacích podujatí DO Fénix poriadala návštevu Vlastivedného múzea a hradu v Nitre (17.4.2004), návštevu Mohyly M.R.Štefánika v Brezovej pod Bradlom (12.5.2004), hvezdárne a múzea v Hlohovci (8.6.2004).

Na záver školského roka každá trieda absolvovala jednodňový poznávací zájazd.

Cez prázdniny činnosť Fénixu pokračuje v poriadaní dvoch letných táborov v Podhradí pri Martine pod vedením p.uč.D.Deákovej.

Uvedené akcie, poriadané v tomto roku našou školou skrývajú v sebe nesmierne množstvo trpezlivosti, úsilia a práce nad rámec pracovného času učiteľov a voľného času našich detí. Všetkým pedagogickým pracovníkom a prevádzkovým zamestnancom i touto cestou ďakujem. Verím, že nájdu ohodnotenie aj u rodičov, predstaviteľov obce a v celej spoločnosti.

PaedDr. Dagmar Paszková,
riaditeľka ZŠ

Účastníci detského karnevalu

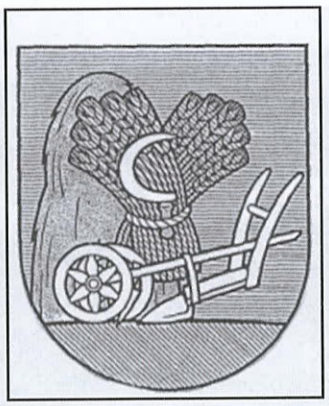

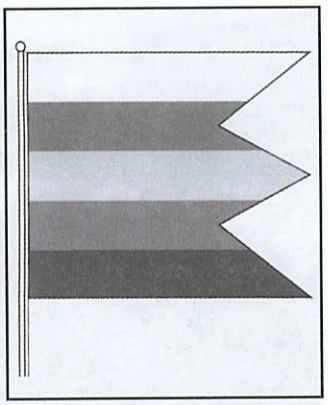

Obecná symbolika

Erb, pečať a vlajka

Erb Kráľovej pri Senci má v modrom štíte na zelenej pažiti strieborný pluh, za ním dva zelené skrížené snopy so strieborným kosákom so zlatou rukoväťou, vpravo v pozadí je vysoká zlatá kopa sena.

Obec sa písomne spomína už v 14.storočí. Pôvodne patrila ku kráľovským majetkom, neskôr patrila viacerým zemepánom a panstvám. Obyvateľstvo sa aj v minulosti popri poľnohospodárstve zaoberalo chovom dobytka, ovocinárstvom, tkaním a pradením. Preto neprekvapuje, že pôvodná historická pečať obce z roku 1852, ktorej odtlačok sa zachoval na dokumentoch z roku 1894 až 1904 obsahuje poľnohospodársky a zamestnanecký motív. Jeho výpovedná hodnota je znásobená viacerými symbolmi: na pažiti je pluh, za ním dva skrížené snopy, na prednom snope je priviazaný kosák a vpravo sa nachádza veľká kopa sena. Erb v takejto kompozícii odporúčali obci už heraldici z Maďarského krajinského archívu v Budapešti na začiatku 20.storočia. Jeho heraldicky šrafovanú podobu v pečiatke obce vyhotovil známy rytec I.Felsenfeld v roku 1910. Odtlačok pečatidla a pečiatka z roku 1852 je v Štátnom archíve v Bratislave (pozri k tomu Novák, J.: Slovenské mestské a obecné erby, Bratislava 1967, s. 188).

Je len prirodzené, že pri obnove a konštituovaní obecných symbolov v roku 1994 obec rešpektovala princíp historickosti a po drobnej kresbovej úprave súhlasila s obnovou svojho historického symbolu. Sfragistický a heraldický rešerš a návrh erbu obce spracoval 2.februára 1994 prof. J.Novák, výtvarný návrh spracoval Ladislav Čisárik ml.. Obecné zastupiteľstvo 28.apríla 1994 na svojom riadnom plenárnom zasadnutí schválilo erb, pečať a vlajku obce.

Vlajka Kráľovej pri Senci pozostáva z piatich pozdĺžnych pruhov rovnakej šírky vo farbách bielej, zelenej, žltej, zelenej a modrej a ukončená je tromi cípmi.

Symboly Kráľovej pri Senci sú evidované v Heraldickom registri Slovenskej republiky pod signatúrou K-44/94.

PhD.Peter Kartous, CSc.

(prevzaté : Verejná správa, 12/2004, zadná obálka)

Jednota dôchodcov

Zbierajme do rúk šťastie našich blízkych

Miestna organizácia Jednoty dôchodcov v Kráľovej pri Senci začala rok 2004 výročnou hodnotiacou schôdzou, na ktorej sa zúčastnilo 120 členov . Takáto výnimočná spolupatričnosť, prejavená bohatou účasťou našich členov, nás potešila a je dobrou vizitkou našej práce.

Každý dôchodca má rovnaké právo na využitie pôžitkov v obci. V tomto roku má naša organizácia 222 registrovaných členov, pričom celkove žije v obci okolo 400 dôchodcov. Prvým podujatím poriadaným po výročnej členskej schôdzi bol zájazd do Trenčína na predajnú výstavnú akciu záhradkárskych výpestkov, kvetín, ovocných stromkov a záhradníckych potrieb. Akcie sa zúčastnilo 45 členov jednoty.

Okresná regionálna organizácia usporiadala v Senci pre dôchodcov prednášku s videoukážkou o zdravom bývaní a vplyve geopatogénnych zón. Prednášku viedol významný odborník v uvedenej problematike, ing.Šándor, ktorý robí obdobné prednášky a výskumné merania po celom svete (Japonsko, Amerika, Kanada).

Už tradične naša organizácia ponúka svojim členom rekonvalescenčné poukazy do rekreačných stredísk, ktoré sú však cenovo nie vždy prístupné i napriek istým dotáciám.

V prvom polroku sme zrealizovali aj plánovaný zájazd na Moravu, do Ledníc, do tunajšieho prekrásneho zámku, parkov, skleníkov s tropickou kvetenou a povestného Minaretu. Navštívili sme aj veľké nákupné centrum v Brne. Na spiatočnej ceste sme si pochutili na dobrom obede.

Začiatkom tohtoročných prázdnin pre veľký záujem členskej základne chceme navštíviť kúpalisko v Dunajskej Strede, kam si dôchodcovia môžu so sebou zobrať aj svoje vnúčence pre radosť starých i mladých.

Na záver mi dovoľte vyjadriť pár voľných myšlienok. V dnešnom uponáhľanom svete a spôsobe života sme svedkami, že veľakrát niektorí z nás si nenájdu čas ani na seba , ani svojich blízkych. Odložme však stareckú nostalgiu bokom a pozerajme sa na život z optimizmom. Tešme sa z toho, že o bohatú úrodu našej dediny sme sa postarali usilovnou celoživotnou prácou a dnes sa zúročuje prostredníctvom našich detí. Sú našimi pokračovateľmi. Skúsme ich správne usmerňovať, chápať a pomáhať im. Užívajme si tak ako včielky, ktoré zbierajú do plástov sladký med. Zbierajme do svojich rúk šťastie našich blízkych.

A možno by sme sa mohli nechať viesť i takýmto mottom: „Človek sa nevychováva len preto aby žil, ale najmä preto, aby niečo pre svojich, pre obec svoju vykonal, aby sa jej užitočným stal".

Ing. M. Koišová, predsedníčka MOJD

Na zájazde v Ledniciach

Z činnosti Červeného kríža

Noví nositelia Jánskeho plakety

Práca miestnej organizácie Červeného kríža v Kráľovej pri Senci sa v prvom polroku zameriavala najmä na prípravné kurzy Prvej pomoci, ktoré poriadala pre viaceré cieľové skupiny. Okrem členov ČK, to boli opatrovateľky, pracovníci civilnej ochrany, učitelia základnej školy. Pre materskú škôlku sme robili praktické ukážky z problematiky poskytovania prvej pomoci a o využívaní ošetrovateľskej techniky.

V rámci kultúrno-osvetovej práce sme usporiadali pre svojich členov dve návštevy divadelných predstavení v Senci a v Bratislave. V rámci medzinárodného dňa ČK v mesiaci máj sme odmenili 10. členov našej miestnej organizácie.

Na odbere krvi sa dňa 1. 4. 2004 zúčastnilo 39 darcov: Ing.Branislav Ragas, Adrian Ruman, Adriana Šlézová, Stanislav Čaputa, Darina Čaputová, Marcel Olgyay, Judita Kollárová, Ladislav Ježovič, Marek Pudmerický, Štefan Kadlec, Peter Podolský, Marek Bobrík, Gustáv Dubek, Robert Kiss, Ján Konečný, Veronika Gašparová, Juraj Koiš, Ján Šuplata, Žofia Tussová, Milena Guldanová, Silvia Milková, Alena Kostolanská, Patrik Duraj, Irena Štiglicová, Vladimír Štiglic, Štefan Klenovský, Ladislav Oroš, Ľudovít Kľúčik, Ladislav Letušek, Dr. Pavol Šilhár, Miroslava Svitovičová, Bohuslav Kováč, Mária Kováčová, Branislava Gašparová, Božena Urbanovičová, Lukáš Duraj, Mgr.Darina Deáková, Peter Róka, Štefan Čaputa.

Na slávnostnom zhromaždení v Senci, dňa 4.6. 2004 prevzali za viacnásobný odber krvi Jánskeho plakety viacerí členovia našej miestnej organizácie.

Bronzovú plaketu získali Vladimír Štiglic, Irena Štiglicová, Peter Rajčányi, Marian Bobrík a Ľubica Bláhová. Strieborné ocenenie dostali Mária Kováčová a Ľudovít Kľúčik. K nositeľom zlatej plakety sa pripojil Štefan Čaputa.

Všetkým darcom ďakujeme a novým nositeľom Jánskeho plakety gratulujeme.

Anna Filipovičová, predsedníčka ČK

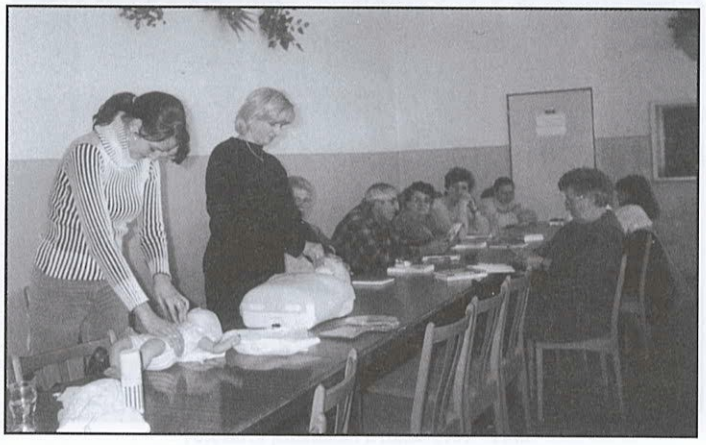

Prípravný kurz prvej pomoci v KD

Zodpovednosť k spoločnému ešte nezanikla

Aktívna športová činnosť si pre dosahovanie dobrých výsledkov vyžaduje aj vytvorenie vhodných finančných a materiálnych podmienok. Vzhľadom na to sa členovia MŠK Kráľová pri Senci rozhodli zlepšiť materiálne podmienky pre všetky futbalové družstvá. Jednalo sa o modernizáciu budovy kabín a ihriska. Investície boli zamerané na rozšírenie plochy kabín, miestnosti pre rozhodcov, kanceláriu, klubovej miestnosti, ale aj sociálnych zariadení. Zmodernizovali sa sprchy, vybudovalo sa plynové ústredné kúrenie. Funkčné i priestorové vybavenie miestností vytvorilo vhodné podmienky aj na spoločenské posedenie hráčov, funkcionárov i občanov.

Celková hodnota diela predstavuje čiastku cca 700 000,-Sk. Táto suma zahŕňa financie poskytnuté najmä hlavným sponzorom p. Milanom Rókom, p. Vladimírom Vyskočom a brigádnické práce.

Okrem prestavby kabín bolo prevedené oplotenie hlavnej hracej plochy, ktorá slúži futbalovým družstvám v súťaži. Finančnú čiastku na oplotenie poskytlo Ministerstvo školstva vo výške 100 000 korún. Doposiaľ sa z rozpočtového nákladu 480 000 korún vytvorila hodnota diela za 400 000. Tréningové ihrisko, ktoré udržuje obec a MŠK je sprístupnené verejnosti. Oplotením hlavného ihriska sa darí udržiavať trávnik, ktorý je na podmienky IV. ligy hodnotený veľmi dobre.

Poďakovanie za pomoc pri zveľadovaní športového areálu patrí už spomínaným sponzorom p. Milanovi Rókovi, Vladimírovi Vyskočovi, ďalej p.Jaroslavovi Mačaiovi, Poľnohospodárskemu družstvu, členom a fanúšikom MŠK. K tomuto poďakovaniu sa v mene širokej športovej verejnosti pripája i starosta obce.

Činnosť MŠK v rámci jarnej časti súťaže sa okrem futbalovej ligy žiakov, dorastu a seniorov a už tradičných zápasov " starých pánov" zamerala aj na zorganizovanie Plesu športovcov (21.2.2004). Počas hokejových majstrovstiev sveta v apríli - máji tohto roka MŠK umiestnil na ihrisku veľkoplošnú obrazovku, na ktorej mohla široká verejnosť sledovať zápasy našej reprezentácie. Okrem búrlivej atmosféry sa vedenie klubu postaralo aj o zabezpečenie bufetového občerstvenia. V rámci poriadania priateľských zápasov sa dňa 26.4. 2004 uskutočnil zápas našich "starých pánov" a futbalových rozhodcov bratislavského futbalového zväzu. Zápasu sa ako hráč rozhodcov BFZ zúčastnil aj populárny herec, spevák a zabávač Ibrahim Majga, ktorý po skončení zápasu usporiadal pre svojich fanúšikov z Kráľovej malú gramiádu.

Tohtoročné zápolenia našich futbalových mužstiev prebiehalo na jar pod miernym tlakom po pomerne nevydarenej jesennej časti súťaže nášho seniorského mužstva, keď po prehratom zápase v Blatnom a konflikte s rozhodcami disciplinárna komisia BFZ rozhodla o penalizácii mužstva stratou troch bodov, čím sa mužstvo ocitlo na chvoste súťaže. Lepšie výsledky jarného kola nakoniec posunuli naše mužstvo na 12. miesto po skončení tohtoročnej súťaže. Dorast sa umiestnil na veľmi kvalitnom 4. mieste a žiaci na 12. priečke.

Futbalové A-mužstvo po skončení sezóny 2003/2004

Výsledky jarnej časti súťaže v ročníku 2003/2004

Žiaci

Kráľová - Malinovo	1 : 1
Bernolákovo - Kráľová	11 : 1
Kráľová - Ivanka pri Dunaji	0 : 6
Kráľová - Igram	1 : 1
Kaplná - Kráľová	12 : 0
Hamuliakovo - Kráľová	2 : 0
Kráľová - Čataj	2 : 1
Kráľová - Dunajská Lužná	0 : 1
Nová Dedinka - Kráľová	3 : 5
Báhoň - Kráľová	19 : 1
Kráľová - Rovinka	Kont. 3 : 0
Kráľová - Tomášov	1 : 3

Dorast

Lozorno - Kráľová	2 : 2
Kráľová - PSČ Pezinok	4 : 1
Veľké Leváre . Kráľová	1 : 0
Kráľová - Ivanka pri Dunaji	2 : 1
Bernolákovo - Kráľová	3 : 0
Kráľová - Slovenský Grób	4 : 0
Jakubov - Kráľová	1 : 3
Kráľová - Gajary	4 : 3
Kostolište - Kráľová	0 : 0
Kráľová - Kalinkovo	-
Dunajská Lužná - Kráľová	2 : 3
Kráľová - Modra	5 : 0
Svätý Jur - Kráľová	2 : 2
Pezinok - Kráľová	1 : 0
Kráľová - Viničné	7 : 0

Kalinkovo bolo zo súťaže vylúčené

A - mužstvo

Čunovo - Kráľová	1 : 0
Kráľová - Rovinka	0 : 0
Tomášov - Kráľová	2 : 0
Kráľová - BCT Bratislava	3 : 1
Devínska Nová Ves - Kráľová	1 : 2
Kráľová - Blatné	1 : 2
Chorvátsky Grób - Kráľová	5 : 2
Kráľová - Vajnory	3 : 1
Polygraf - Kráľová	3 : 1
Kráľová - Kalinkovo	5 : 2
Trnávka - Kráľová	2 : 2
Kráľová - SFM Senec	1 : 0
Malinovo - Kráľová	1 : 0
Petržalka - Kráľová	3 : 2
Kráľová - Ružinov	6 : 0

Účastníci futbalového zápasu „Starí páni" - rozhodcovia BFZ

Veľmi zaujímavý príspevok o futbale v Kráľovej počas rokov 1939-45 nám poskytol pán Jozef Čaputa, ktorý sa na konci minulého roku dožil v zdraví 80. narodenín a sám bol v opisovaných rokoch, teda pred viac ako 50. rokmi aktívnym futbalistom. Dodnes ho môžete stretnúť na majstovských zápasoch na tribúne medzi vášnivými fanúšikmi spolu so svojim spoluhráčom Ing.Imrichom Mačajom. Po jeho futbalových šľapajách sa vydal i syn Marián, ktorý futbalu upísal celý svoj aktívny športový vek.

Ako to bolo s futbalom v Kráľovej počas vojnových rokov

Jozef Čaputa

Za prvej Československej republiky fungoval futbal v Kráľovej na dosť dobrej úrovni o čom svedčil i fakt, že v tých časoch futbalové mužstvo nemalo veľa dedín. Keď prišiel rok 1938 a arbitrážnym súdom naša obec pripadla do zabratého územia hortyovským Maďarskom futbalové mužstvo v Kráľovej sa rozpadlo, pretože veľa z jeho hráčov emigrovalo na Slovensko kvôli robote, ktorej pre Slovákov na zabratom území moc nebolo. A tak asi na rok futbal v dedine úplne zanikol. Čoskoro sme sa však začali zaujímať ako ho vskriesiť. Bývalé mužstvo bolo dobre vybavené čo sa týkalo dresov a kopačiek a tak sme sa zaujímali, kde sa táto futbalová výstroj nachádza, no po nej nebolo ani stopy. Od futbalu nás to však neodradilo a začali sme hrať s klubmi z okolitých dedín. Keďže sme nemali ani dresy ani kopačky, hrávali sme vo vlastných košeliach a pracovnej obuvi, väčšinou bagančách. Podobne boli vystrojené aj mužstvá po okolí, pretože v Maďarsku bol textil a obuv úzkym profilom a nedal sa len tak ľahko zohnať. S okolitými dedinami sme hrávali samozrejme len priateľské zápasy. V súťaži boli z okolitých obcí len Senec, Nové Zámky, Komárno a jeden slovenský klub z Veľkého Mederu (Palárikova), ktoré hrávali majstrovské zápasy. Keď slovenský klub z Palárikova hral v Senci, všetci Kráľovčania im veľmi fandili ako Slovákom a tí sa tomu hodne divili, lebo nevedeli , že Kráľová je slovenskou obcou. Po zápase nám za povzbudzovanie veľmi ďakovali.

Ako sme získali dresy v zápasoch so Sencom

Senčania, ktorí hrali futbal súťažne, mali v letných mesiacoch prázdniny a pretože potrebovali hrávať v tom čase prípravné zápasy, požiadali nás či by sme s nimi mohli hrať, pretože Kráľová bola k Sencu najbližšie a u nás sa hral futbal na obstojnej úrovni. Pozvali nás v jednu nedeľu na zápas do Senca, čo sme samozrejme s vďakou prijali. V tom čase autobus do Senca nechodil a tak kto mal bicykel šiel na bicykli, kto nie, peši. Keď sme vybehli na zápas na ihrisko vedúci seneckého klubu s hrôzou zistil, že nemáme dresy a každý má košeľu inej farby. Samozrejme nám požičali staršie dresy bielej farby. Začal zápas, hra sa nám celkom darila a Senčanom nešlo veru do hlavy, keď sme po prvom polčase vyhrávali 4 : 0. Boli prekvapení, že taká mala dedinka môže vyhrávať nad mestom. Senčania mali riadne tréningy aj cez týždeň a Kráľovčania namiesto tréningov celý týždeň po 12 až 15 hodín denne pracovali pri mláťačke, alebo nosili vrecia s obilím pri žatve. Pochopiteľne, že v druhom polčase nám sily ubúdali a Senčania prebrali v zápase iniciatívu a strelili nám tri góly. Zápas skončil 4:3 v náš prospech. Na ďalšiu nedeľu sme pozvali Senčanov na odvetný zápas do Kráľovej. V prvom polčase sme boli opäť lepší a viedli sme 3 : 0. Tak ako v predchádzajúcom zápase mali seneckí hráči lepšiu kondíciu a dali nám dva góly a zase sme vyhrali len o jeden gól. Senčanov to trochu mrzelo a preto nás pozvali do Senca na tretí zápas s prísľubom, že ak vyhráme aj tretí zápas, dresy, v ktorých sme už dva zápasy odohrali nám darujú. Dlho sme rozmýšľali ako tie dresy vyhrať. Vedeli sme , že tento zápas bude ťažký oriešok a že Senčania sa na nás dobre pripravia. Náš tretí vzájomný zápas sa niesol presne v duchu toho prvého. Do polčasu sme viedli 4 : 0, ale v druhom nás pritlačili a strelili tri góly. Zápas sme teda opäť vyhrali a získali sme i sľubované dresy. Chcem ešte pripomenúť, že celý druhý polčas vytrvalo pršalo a preto sme sa stiahli do obrany a rozmočený terén bol vodou na mlyn skôr nám ako Sencu. Okrem toho naše mužstvo bolo oslabené o dvoch hráčov, ktorí celý druhý polčas už iba pokrivkávali po ihrisku. V tom čase pravidlá futbalu nepovoľovali striedanie ani jedného hráča počas celého zápasu a tak to museli vydržať do konca i ako zranení hráči. V získaných dresoch sme ešte určitý čas hrávali, pokiaľ sme ich úplne nezodrali. Potom sme si zadovážili dresy zo Slovenska kde bol dostatok textílií. Zo Slovenska sa k nám samozrejme dostali ako pašovaný tovar za potraviny, o ktoré bol dopyt zas na Slovensku. Pamätám sa , že tie dresy boli modré a vydržali nám až kým sa mužstvo nerozpadlo, pretože každým rokom odchádzali mladí chlapci na vojnu a v roku 1944, keď sa chýlilo ku koncu vojny už nemal kto hrať. Všetci boli narukovaní. Tí, ktorí by poprípade môjmu rozprávaniu príliš neverili, môžu sa na pravdivosť týchto slov opýtať ešte dodnes žijúcich dvoch účastníkov uvedených futbalových zápolení, Jozefa Šimoniča a Ing. Imricha Mačaja.

Na záver by som chcel popriať nášmu súčasnému futbalu aby nás na svojich futbalových zápoleniach dokázali viac potešiť a pobaviť, najmä na domácich trávnikoch, aby naši fanúšikovia nemuseli odchádzať po prehratých zápasoch domov smutní. Na priloženej fotografii je vyobrazená dosť úspešná futbalová jedenástka Kráľovej z čias o ktorých som písal v zložení: Ján Čaputa, Imrich Mačaj, Ľudevít Rakús, Michal Neštiak, Jozef Šimonič, Jozef Róka, Michal Susko, Ján Kiss, Jozef Čaputa, Jozef Sloboda, Imrich Krcho.

Futbalová jedenástka z rokov 1939 - 1945.

Informatórium 1-2/2004
Kráľovských zvestí

Rozpočet obce na rok 2004

V minulom roku sme občanov informovali o rozpočte obce na rok 2003, ktorý bol v svojej príjmovej a výdavkovej položke plnený ku koncu roka nasledovne:

Príjmy boli plánované na 5 207 000 korún a ich plnenie ku koncu roka predstavovali čiastku 5 567 000 korún, čo v percentách znamenalo 106,91 %. Plánované výdavky na rok 2003 predstavovali sumu 6097000 korún a v skutočnosti bolo čerpaných 5 851 000, teda na 95,97 %. Rozpočet obce bol v podstate vyrovnaný a k 31.decembru minulého roka ostalo na účte 1 596 807 korún.

Tohtoročný rozpočet obce bol schválený na zasadnutí OZ dňa 22.1.2004 a jeho príjmová a výdavková časť zohľadňuje stratégiu vyrovnaného rozpočtu, bez zásadnejšieho schodku vo výdavkovej položke.

Príjmy

Daň z príjmu fyzických osôb (FO)	1 856 000.-
Daň z príjmu právnickych osôb (PO)	264 000.-
Daň z pozemkov spolu	1 397 000.-
Daň zo stavieb FO	290 000.-
Daň zo stavieb PO	200 000.-
Daň za psa	20 000.-
Daň za užívanie verejného priestranstva	15 000.-
Cestná daň	341 000.-
Príjmy za prenájom miestností a bytov	285 000.-
Správne poplatky od FO	60 000.-
Správne poplatky od PO	40 000.-
Platby za služby domu smútku	5 000.-
Platby za obecný klub	30 000.-
Odvoz odpadu	596 000.-
Poplatky za miestny rozhlas	5 000.-
Stravné - dôchodcovia	30 000.-
Stravné - zamestnanci	25 000.-
Hrobové miesto	6 000.-
Cintorínsky poplatok po 10 rokoch	3 000.-
Príjem z predaja pozemkov	1 000 000.-
Spolu:	6 468 000.-

Výdavky

Obecný úrad - správa, mzdové náklady	1 834 000.-
Obecný úrad - odškodné	10 000.-
Obecný úrad (OÚ) - odvody	579 000.-
OÚ - cestovné	10 000.-
OÚ - energie	157 000.-
OÚ - ostatné výdavky (telefón, fax, kanc. potr., tlačivá, čist. potreby, knihy a časopisy)	153 000.-
OÚ - stravovanie	110 000.-
OÚ - PHM, zákonné poistenie	75 000.-
OÚ - auditorské služby	10 000.-
OÚ - údržba softvéru, kanc. strojov	50 000.-
OÚ - soc. fond, advokátske a súdne poplatky, školenia, odmeny poslancom, spoločný úrad, reprezentačný fond	383 000.-
Požiarna ochrana	155 000.-
Miestne komunikácie - údržba	100 000.-
Investícia - prístrešok, cintorín, Krmeš	100 000.-
TKO - odvoz smetí	595 000.-
Verejná zeleň	123 000.-
Verejné osvetlenie - energia, údržba	500 000.-
Zdravotné stredisko - tarifný plat, odvody	121 000.-
Zdravotné stredisko - energie, údržby	287 000.-
MŠK - energie, údržby, príspevok	325 000.-
Príspevok- Kulturistický oddiel	5 000.-
Knižnica	90 000.-
Ostatná činnosť v kultúre	110 000.-
Údržba miestneho rozhlasu	10 000.-
Pohrebníctvo	100 000.-
Príspevok - Červený kríž	15 000.-
Príspevok - Jednota dúchodcov	20 000.-
Príspevok - ZMOS	12 000.-
Príspevok cirkvi - maľovanie	50 000.-
Príspevok - materská škôlka	30 000.-
Príspevok - ZŠ	60 000.-
Obecný klub (bývalý klub dôchodcov)	215 000.-
Obecný klub - roznos obedov	30 000.-
Starostlivosť o starých občanov	30 000.-
Stravovanie dôchodcov	100 000.-
Spolu:	6 533 000.-

Príjmy	6 468 000.-
Výdavky	6 533 000.-
Rozdiel	- 65 000.-

Zo zasadnutí obecného zastupiteľstva

V Kráľovských zvestiach sme Vás naposledy informovali o 13.riadnom zasadnutí OZ, ktoré sa konalo 30. októbra minulého roka. Od tohto zasadnutia do konca júna kalendárneho roka 2004 sa uskutočnilo ďalších 6 zasadnutí. Môžme povedať, že OZ zasadalo v podstate každý mesiac. Na uvedených zastupiteľských schôdzach poslanci schválili a odobrili nasledovné uznesenia.

14. riadne zasadnutie OZ v Kráľovej pri Senci sa konalo dňa 10. 12.2003 na ktorom okrem informácie predsedov komisií o ich činnosti zobrali poslanci na vedomie auditorskú správu vypracovanú Ing. Jurajom Kmecom a doporučili starostovi obce zrealizovať závery auditora a zaviesť uvedený nevykázaný majetok do účtovných výkazov obce. OZ zobralo na vedomie návrh na zloženie inventarizačnej komisie na vykonanie inventarizácie majetku obce za rok 2003. Ďalej bolo OZ informované vedením MŠK o realizácii oplotenia hlavného futbalového ihriska s tým, že 100 000 Sk ako dotácia z Ministerstva školstva bude zúčtovaná do konca kalendárneho roka 2003 a ostatné náklady v celkovej hodnote 531 058 Sk zabezpečí športová organizácia sponzorsky a brigádnickou činnosťou svojich členov. Následne poslanci schválili spracované dokumenty v zmysle zákona o obecnom zriadení vrátane všeobecného záväzného nariadenia (štatút obce, pracovno-organizačný poriadok, používanie štátnych symbolov, VZN obce). OZ ďalej schválilo na základe žiadosti riaditeľky školy finančný preddavok na zaplatenie faktúr za plyn a finančnú čiastku 15 000Sk na zabezpečenie najnutnejších úloh z BOZP. Na záver zasadnutia poslanci schválili žiadosť p. Jána Žemličku o predĺženie nájomnej zmluvy v KD do 31.12.2004.

15. riadne zasadnutie OZ sa konalo 22.1.2004, na ktorom sa poslanci zaoberali výsledkami inventarizácie; zobrali na vedomie informáciu starostu obce o prechode pôsobnosti na úseku sociálnej pomoci - opatrovateľská služba na obec; schválili rozpočet obce na rok 2004, zobrali na vedomie žiadosť o vzdaní sa mandátu poslanca OZ Ing. Tibora Filipoviča z dôvodu jeho nástupu do pracovného pomeru na obecnom úrade a následne sľub nového poslanca p.Ľudovíta Čaplu; zobrali na vedomie žiadosť p.Jaroslava Ovčaroviča a manželky Beáty o výstavbu rodinného domu a žiadosť Daniela Blanárika o predĺženie nájomnej zmluvy v obecnom dome č.35; zobrali na vedomie žiadosť riaditeľky materskej škôlky o návrh na zvýšenie mesačného poplatku za MŠ a doporučili túto žiadosť prejednať s rodičmi; zamietli žiadosť Ing. M.Kardošovej o finančnú výpomoc pre syna Tomáša a odpustenie penálov za oneskorenú platbu dane z nehnuteľnoti pre Valériu Lančaričovú. Posledným uznesením OZ schválilo dvoch poslancov OZ, Ing.K.Smieškovú a p.E.Benického do školskej rady pri ZŠ.

25.2.2004 sa konalo 16.riadne zasadnutie OZ, na ktorom sa poslanci sa zaoberali nasledovným: zobrali na vedomie informáciu predsedu komisie ŽP a výstavby Ing.Michala Šillu o činnosti komisie a schválili jej rozšírenie o Ing.Mareka Róku a Mgr.Michala Konečného; schválili odpredaj pozemkov pred rodinnými domami od p.Vladimíra Guldana po školskú bytovku za cenu 30.- Sk za m2 po predložení GO plánu a znaleckého posudku; doporučili starostovi obce zabezpečiť preverenie uznesení týkajúcich sa predaja nehnuteľností za obdobie predchádzajúcich troch rokov a o výsledku informovať OZ; schválili odpredaj pozemku vo výmere 130 m2 v kat. území Krmeš p. Milanovi Bánoczkému za cenu 30,-Sk za m2 s vecným bremenom vstupu a vykonania opráv SPP; nesúhlasili po konzultácii s Poľovníckym združením a Slovenským včelárskym zväzom so žiadosťou spoločnosti CANISLOG o výstavbu Canisterapeutického a kynologického centra v rodinnom dome a pozemku Biznárových (Jánovský majer); zobrali na vedomie žiadosť p.Jána Šuvadu a Ing.Dušana Šebeňa o odpredaj pozemku v lokalite Jánovský majer a doporučili uvedené žiadosti opätovne prerokovať po celkovom posúdení zámeru rozvoja uvedenej lokality; zobrali na vedomie žiadosť Ing.Juraja Kmeca a Mgr. Martina Knuta o zámenu časti pozemkov, ktoré sa nachádzajú v cestnom telese za inú pôdu im priľahlých pozemkov a doporučili uvedené žiadosti prerokovať po presnej konkretizácii zámeny; zobrali na vedomie žiadosť p.Viery Kírovej (Bratislava) o odkúpenie hospodárskych priestorov a pozemku v Jánovskom majeri a odporučili žiadosť opätovne prerokovať; schválili VZN o podmienkach poskytovania sociálnych služieb obcou Kráľová pri Senci, zobrali na vedomie informáciu starostu o organizačnom a materiálno-technickom zabezpečení volieb prezidenta; zobrali na vedomie informáciu predsedu MŠK p.Františka Klučára o hospodárení a činnosti klubu za rok 2003 a zobrali na vedomie žiadosť p.Ľuboša Susku, predsedu SPOK o odstránení kalamitného dreva na Sigotke. Poslanci doporučili starostovi túto žiadosť prerokovať s riaditeľom Povodia Dunaja v Šamoríne.

Na 17.riadnom zasadnutí OZ zo dňa 15.4. 2004 prijal poslanecký zbor nasledovné uznesenia: zobral na vedomie informáciu predsedov komisií pri OZ; schválil uzatvorenie zámennej zmluvy na pozemky v Krmeši medzi obcou a vlastníkmi Ing.Jurajom Kmecom a Mgr.Martinom Knutom; zobral na vedomie žiadosť p.Ľubomíra Biznára o prenájom časti hospodárskej budovy v Jánovskom majeri a doporučil starostovi obce uzatvoriť s ním nájomnú zmluvu na chov moriek za cenu 150 ,-Sk za m2 na rok 2004; zobral na vedomie žiadosť p.Evy Krajčovičovej na vybudovanie bezbariéroveho vstupu na zdravotné stredisko a súhlasil s jeho vybudovaním v druhom polroku 2004; zobral na vedomie rozbor hospodárenia za rok 2003 a výsledky hlasovania v I.kole prezidentských volieb a v referende, schválil návrhy na VZN; zobral na vedomie informáciu starostu o využití obecného bytu na zdravotnom stredisku na iné účely a návrh na predmetné využitie doporučil prerokovať starostovi s MUDr.A.Szabom; splnomocnil starostu obce na uzatvorenie zmlúv o budúcej zmluve s fyzickými osobami - vlatníkmi pozemkov v areáli termálneho kúpaliska; schválili právny model vzťahu obce k budúcim investorom projektu Termálne kúpalisko formou založenia s.r.o. investorom a obcou, schválil vypísanie výberového konania na riaditeľa ZŠ a MŠ v Kráľovej pri Senci v zmysle zákona; schválil delegovanie poslankyne Mgr.Dariny Deákovej do školskej rady MŠ; schválil postup obecného úradu pri nákupe materiálu, tovarov, prác, služieb a investícií potrebných pre riadenie plnenia úloh úradu i obce; schválil nákup jedného počítača a tlačiarne s prístupovým programom v hodnote 26925,- Sk; rokoval o oplotení pozemku pred rodinným domom Ing.Dušana Stanislava, ktoré považuje za neoprávnené. V prípade že bude oplotenie prekážať po vypracovaní štúdie výsadby zelene, resp. parkovej úpravy pre uvedenú lokalitu (do roku 2005) OZ nariadi jeho odstránenie.

19. mája 2004 sa konalo 18.riadne zasadnutie OZ, prerokovalo a schválilo nasledovné: zobralo na vedomie informáciu predsedov komisií pri OZ; zobralo na vedomie informáciu Ing.Š.Takáča o riešení sťažnosti P.Vanákovej na základe ktorej bolo Poľnohospodárske družstvo ako vlastník obytného domu vyzvané, aby vypracovalo domový poriadok a zakázalo fajčenie v spoločných priestoroch domu; požiadalo riaditeľku ZŠ o pravidelné sledovanie finančnej situácie, hľadanie možností na jej riešenie a v prípade nepriaznivého stavu o poskytnutie neodkladnej informácie starostovi obce; zobralo na vedomie informáciu starostu obce o výsledkoch II.kola prezidentských volieb a príprave volieb do Európskeho parlamentu; zobralo na vedomie informáciu starostu obce o výkupe pozemkov od fyzických osôb v areály TK a informáciu starostu o pracovnom a odmeňovacom poriadku obce, ktorú schválilo.

V júni (17.6) sa konalo 19. riadne zasadnutie OZ, ktoré už tradične začalo informáciou predsedov komisií o ich činnosti za uplynulé obdobie. Ďalším uznesením zobrali poslanci na vedomie informáciu starostu obce o výsledkoch volieb do Európskeho parlamentu a informáciu o výsledkoch výberového konania na funkciu riaditeľa ZŠ a MŠ. Starosta do funkcie riaditeľky ZŠ menoval PaedDr. Dagmar Paszkovú a do funkcie riaditeľky MŠ p.Ivetu Skalskú na päťročné funkčné obdobie. OZ zobralo na vedomie odstúpenie z funkcie veliteľa miestneho dobrovoľného hasičského zboru p.Stanislava Guldana a starosta obce následne menoval na jeho miesto p.Juraja Deáka. Na základe informácie Ing. Kataríny Smieškovej o podaných žiadostiach na funkciu obecného kontrolóra OZ doporučilo starostovi obce podať inzerát do novín Senecko na rozšírenie záujemcov na uvedenú funkciu. OZ zobralo na vedomie žiadosť p.Ľubice Szalayovej o odkúpenie obecného pozemku pred jej rodinným domom a túto žiadosť zamietlo s odôvodnením, že tu plánuje výstavbu chodníka. V poslednom bode rokovania sa poslanci zaoberali otázkou platieb faktúr pre Podhradsko-Kráľovské združenie, ktoré starostovi doporučili uhradiť. Zároveň navrhli pre budúce zasadnutie jednať o zotrvaní našej obce v spoločnom združení s obcou Podhradie. ❐

Všeobecné záväzné nariadenie o sadzbách dane a komunálnom odpade

Na každý kalendárny rok obecné zastupiteľstvo schvaľuje všeobecné záväzné nariadenie, ktoré je občanom sprístupnené na obecnom úrade. V prípade zmien oproti predošlému roku, obecné noviny prinášajú občanom tie časti všeobecného záväzného nariadenia, ktoré boli podstatnejšie upravované či už na základe zákona, alebo rozhodnutia OZ. V tomto roku nastala zmena v podmienkach určovania a vyberania dane z nehnuteľnosti, preto znenie tohto upraveného obecného zákona, ktorý bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 10. decembra 2003, uverejňujeme.

Zo všeobecného záväzného nariadenia vyberáme práve tie články, ktoré stanovujú zmenené poplatky dane (čl. VI. až XII.).

Čl. VI.
Sadzba dane
1. Ročná sadzba dane z pozemkov podľa čl.III.ods.1.písm.a/ je najviac 0,75% zo základu dane.
Priemerná cena ornej pôdy v katastrálnom území Kráľová je 872,- Sk/ha
takže daň za 1 ha : 872,-Sk x 0,75% = 654, -Sk/ha
Priemerná cena ornej pôdy v kat.území Krmeš je 432,- Sk/ha
takže daň za 1 ha : 432,- Skx 0,75% = 324,- Sk/ha.
(určená suma vychádza na základe štátom danej bonity pôdy, ktorá je v Krmeši a Kráľovej takto stanovená)
2. Ročná sadzba dane z pozemkov podľa článku III.ods.1.písm.b/,d/ a e/ je najviac 0,25% zo základu dane.
3. Správca dane môže podľa miestnych podmienok daň vypočítanú podľa čl.V.ods1 a článkuVI.ods.1 znížiť až o 95%, alebo zvýšiť až o 100%.
4. Ročná sadzba dane z pozemkov za každý i začatý m2 pozemku podľa čl.III.ods.1 písm.c/, f/ a h/ je 0,10 Sk a podľa článku III.ods.1 písm.g/ je 1,- Sk.
5. Ročná sadzba dane z pozemkov za každý m2 je:

Záhrady	0,165 x 1,4	=	0,23,- Sk/m2
Zastavané plochy a nádvoria	0,165 x 1,4	=	0,23,- Sk/m2
Ostatné plochy	0,165 x 1,4	=	0,23,- Sk/m2
Stavebné pozemky	1,790 x 1,4	=	2,50,- Sk/m2

6. Výšku sadzby dane podľa ods.1 až 3 a koeficient v obci v jej jednotlivých častiach určí obec všeobecným záväzným nariadením obce od 1.januára príslušného zdaňovacieho obdobia.

Čl.IX
Sadzba dane
1. Základná sadzba dane je za každý aj začatý m2 zastavanej plochy:
a) 1,43 Sk x koef. 1,4 = 2,- Sk/m2 - za stavby na bývanie a za ostatné stavby tvoriace príslušenstvo hlavnej stavby
b) 1,79 Sk x koef. 1,4 = 2,50 Sk/m2 - za stavby na poľnohospodársku produkciu, skleníky, stavby využívané na skladovanie vlastnej poľnohospodárskej produkcie, stavby pre vodné hospodárstvo s výnimkou stavieb na skladovanie inej ako vlastnej poľnohospodárskej produkcie a stavieb na administratívu.
c) 3,21 Sk x koef.1,4 = 4,50 Sk/m2 - za stavby rekreačných a záhradkárskych chát a domčekov na individuálnu rekreáciu.
d) 5,- Sk x koef. 1,4 = 7,- Sk/m2 - za samostatne stojace garáže a samostatné stavby hromadných garáží a stavby určené alebo používané na tieto účely postavené mimo bytových domov.
e) 8,58 Sk x koef. 1,4 = 12, - Sk/m2 - za priemyselné stavby slúžiace energetike, stavby slúžiace stavebníctvu s výnimkou stavieb na skladovanie a administratívu.
f) 17,86 Sk x koef 1,4 = 25, - Sk/m2 - za stavby na ostatnú podnikateľskú činnosť, skladovanie a administratívu: pri administratívnych budovách, ktoré slúžia aj na iné účely sa uplatní táto sadzba dane, ak sa budova využíva prevažne na administratívne účely.
2. Základné sadzby podľa ods.1., sa zvyšujú pri viacpodlažných stavbách o 0,75 Sk ua každé ďalšie nadzemné podlažie.
3. Sadzba dane určená podľa ods.1., prípadne zvýšená podľa ods.2., sa násobí koeficientom 1,4.
4. Správca dane môže v obci znížiť koeficient uvedený v odseku 3.
5. Daň vypočítaná podľa čl.X. a čl.XI.ods.1.,2.,3. a 4. sa zvýši najviac o 10,- Sk za každý m2 podlahovej plochy,
a) bytov, nebytových priestorov a garáží v stavbách na bývanie,
b) stavieb rekreačných a záhradkárskych chát a domčekov na individuálnu rekreáciu.

Čl.XI / e
Sadzba dane
1. Základná ročná sadzba dane z bytov je 1,- Sk za každý aj začatý m2 podlahovej plochy, t.j. 1,-Sk x koef.1,4 = 1,4,- Sk/m2.
2. V obci je určený koeficient v rozsahu 1,4.
3. Daň vypočítaná podľa čl.XI/e, ods.1 sa zvýši o 0,43 Sk za každý m2 podlahovej plochy bytu a nebytového priestoru v bytovom dome. Spoločných častí bytového domu, alebo spoločných zariadení bytového domu, ktoré sa využívajú na podnikateľskú činnosť, inú zárobkovú činnosť, alebo na prenájom (to znamená 1,43 x koef. 1,4 = 2.-Sk/m2).
4. Výšku sadzby dane podľa ods.1 alebo odsekov 5. a 6. Koeficient podľa ods.2 alebo ods.3, zvýšenie podľa ods.4 určí VZN obce s účinnosťou od 1.januára príslušného zdaňovacieho obdobia.

Spoločné ustanovenia
Čl.XII
Daňové úľavy
1. Správca dane obce Kráľová pri Senci neposkytuje žiadne úľavy na dani z pozemkov.
2. Správca dane obce neposkytuje žiadne úľavy na dani zo stavieb.
3. Správca dane obce neposkytuje žiadne úľavy na dani z bytov.
4. Na skutočnosti, ktoré nastali do 31.decembra 2003 sa vzťahujú doterajšie predpisy: ak podľa doterajších predpisov daňovník uplatnil nárok na oslobodenie od dane z pozemkov, dane zo stavieb a dane z bytov a oslobodenie trvá aj po 1.januári 2004, postupuje sa podľa paragrafu 16 tohto zákona o dani z nehnuteľnosti v znení účinkom od 1.januára 2004.
5. Zmeny a doplnky tohto VZN o podmienkach určovania a vyberania dane z nehnuteľnosti na rok 2004 schvaľuje OZ 3/5 väčšinou všetkých poslancov.
6. Toto VZN bolo prerokované na zasadnutí OZ dňa 10.decembra 2003 a schválené uznesením 69/OZ-2003.
7. Dňom účinnosti tohto VZN obce stráca účinnosť VZN č.234/OZ -2002 zo dňa 17.12.2002.
Pozn: Na účely tohto zákona sa za stavebný pozemok považuje pozemok uvedený v právoplatnom rozhodnutí o umiestnenie stavby alebo v právoplatnom stavebnom povolení vydanom v spojenom územnom a stavebnom konaní až do právoplatnosti kolaudačného rozhodnutia na stavbu.

VZN o poplatkoch za komunálny odpad

Poplatok za komunálny odpad 110 litrovej nádoby pre domácnosti na osobu a rok predstavuje sumu 330.- Sk, pre podnikateľov na rok 950,-Sk.
Zber odpadu sa koná každý druhý týždeň v stredu.
Prenájom 110 litrovej nádoby pre občanov obce je 230.-Sk na osobu a rok, pre rekreantov 700,-Sk na rok
Poplatok za komunálny odpad 1100 litrovej nádoby pre podnikateľov je 4600,- Sk na rok pri dvojtýždennom odbere a 9200,-Sk pri odbere každý týždeň. Prenájom 1100 litrovej nádoby je 1900,-Sk na rok. ❐

Pri volebných urnách

Tohtoročná jar sa na Slovensku niesla v znamení niekoľkých významných celospoločenských udalostí, do ktorých svojim hlasom mohli zasiahnuť i občania Kráľovej pri Senci. Na 3. apríla bol stanovený dátum prvého kola prezidentských volieb a v ten istý deň sa konalo i celoštátne referendum iniciované slovenským odborovým hnutím a niekoľkými politickými stranami v ktorom mohli občania vyjadriť svoj súhlas, či nesúhlas na otázku: „ Ste za to, aby poslanci Národnej rady Slovenskej republiky prijali ústavný zákon o skrátení III. volebného obdobia NR SR tak, aby sa voľby do NR SR konali v roku 2004?". Pretože v prvom kole volieb prezidenta SR žiaden z kandidátov nezískal potrebnú nadpolovičnú väčšinu o 14 dní, 17. 4.2004 sa konalo druhé kolo prezidentských volieb.

Mesiac máj sa na Slovensku niesol v znamení slávností, venovaných vstupu Slovenska do Európskej Únie a už 13. júna 2004 mali naši občania možnosť zvoliť si historicky prvých europoslancov do Európskeho parlamentu.

3. apríla sa miestnosti referendovej i volebnej miestnosti otvorili o 7. hodine ráno . Okrsková komisia pre referendum pracovala v zložení: Mgr.Katarína Deáková, Katarína Guldanová, Zdenka Guldanová, Zuzana Podolská, Laura Šuplatová, Ľudmila Vedrodyová a Ján Žemlička, z ktorej žrebom bol za predsedu zvolený Ján Žemlička a podpredsedníčkou Laura Šuplatová. Po uzavretí referendovej miestnosti o 22. hodine komisia sčítala hlasy s nasledovným výsledkom: Z 1168 oprávnených voličov komisia vydala hlasovacie lístky v počte 462. Z odovzdaných 462 lístkov bolo platných 451. Počet hlasov ktoré na uvedenú otázku odpovedali súhlasne bolo 376. Proti, hlasovalo 75 občanov. Výsledok hlasovania v obci potvdrdil celoslovenský výsledok referenda, teda že na referende sa nezúčastnila potrebná nadpolovičná väčšina a skončilo ako neplatné, hoci tí, ktorí sa referenda v obci zúčastnili hlasovali za skrátenie volebného obdobia veľmi zreteľne.

Prvé kolo volieb prezidenta SR prebehlo v ten istý deň , v tom istom čase, ale v inej miestnosti a voľby riadila okrsková volebná komisia v zložení : predseda komisie Martina Galovičová, podpredsedníčka Mária Šuplatová a členovia Peter Pospíšil, Ing. Michal Šillo, Dominik Šuplata, Ján Šuplata a Ondrej Švihran. K volebným urnám z 1174 oprávnených voličov prišlo 613 občanov, z ktorých platné hlasy odovzdalo 597 voličov. Po vyhodnotení výsledkov komisia uzavrela počty hlasov pre jednotlivých kandidátov na prezidenta SR nasledovne: JUDr. Vladimír Mečiar - 234, JUDr. Eduard Kukan - 146, Doc. Ivan Gašparovič - 102, RNDr. František Mikloško - 43, doc. Martin Bútora - 41, Ing. Rudolf Šuster - 19, RSDr. Jozef Kalman - 5, Ing. Ján Králik - 3, Július Kubík - 2, Ing. Jozef Šesták - 2.

Do druhého kola prezidentských volieb s najväčším počtom hlasov z celoslovenského hlasovania postúpili kandidáti Vladimír Mečiar a Ivan Gašparovič. 17. 4.2004 zasadla miestna okrsková komisia v Kráľovej pri Senci v zložení predsedníčka: Martina Galovičová, podpredsedníčka: Mária Šuplatová a členovia: Mgr.Emanuel Grell, Ing. Michal Šillo, Peter Pospíšil a Ondrej Švihran a po ukončení volieb nahlásila nasledovné výsledky: Z 1182 oprávnených voličov sa dostavilo k volebným urnám 593. Platných hlasov bolo 579. Pre Ivana Gašparoviča hlasovalo 322 oprávnených voličov a pre Vladimíra Mečiara 257. Druhé kolo prezidentských volieb v obci potvrdilo aj celoslovenký výsledok a na prezidenta SR bol navrhnutý Ivan Gašparovič.

13. júna dostali naši občania už po štvrtý krát behom troch mesiacov možnosť demokraticky vyjadriť svoj hlas vo veciach verejných, vo voľbách do Európskeho parlamentu. Nízka účasť na voľbách sa očakávala už pred voľbami, no jej potvrdenie bolo nadočakávanie nízke, čo mohla spôsobiť práve únava z dvojvolieb prezidenta a referenda a následná presýtenosť ľudí politikou. Volebnú komisiu tvorili : predsedníčka Ing. Katarína Smiešková a členovia: Iveta Gašparová, Mgr.Emanuel Grell, Ing. Michal Šillo, Ondrej Švihran, Milan Zlejší. Z 1182 oprávnených voličov prišlo k urnám 166, čo je len niečo cez 14% voličov. Uvedených 166 hlasov sa premietlo v nasledovnom odovzdaní hlasov : ĽS - HZDS - 43, KDH - 31, SDKU - 31, SMER - 19, KSS - 11, Slobodné fórum - 9, SMK - 7, SNS - 4, ANO - 3, OKS - 3, Živnostenská strana -2, DÚ - 1, HZD - 1, Rómske kresťanské demokratické hnutie - 1.

-M.D.-

Poďakovanie

V rámci viacročnej dobrej spolupráce politických strán a hnutí pri obsadzovaní členov okrskových volebných komisií v obciach okresu Senec sa chcem touto cestou poďakovať Martine Galovičovej, Márii Šuplatovej, Dominikovi Šuplatovi, Zuzke Podolskej, Katke Guldanovej, a Zdenke Guldanovej. Boli oslovení, prijali ponuku a zodpovedne si vykonali svoju prácu v okrskových komisiách v našej obci. Potešilo ma to hlavne z toho dôvodu, že sú to všetko mladí ľudia, ktorí nie sú pasívni a svojej úlohy sa zhostili so cťou. Získali tak aj skúsenosti, ktoré im budú iste užitočné v budúcnosti.

Ing. Katarína Smiešková, predsedníčka OC KDH Senec

Volebná komisia pri voľbách do Európskeho parlamentu

Sčítanie hlasov po prvom kole prezidentských volieb

Regionálne združenie obcí Podunajskej oblasti

Naša obec, Kráľová pri Senci je členom Regionálneho združenia obcí Podunajskej oblasti od roku 1999. V súčasnosti sú členmi tohto Združenia jedno mesto (Senec) a 26 obcí z okresu Senec a 7 obcí z okresu Dunajská Streda. Sídlom Združenia je od jeho založenia v budove obecného úradu v Rovinke. Jeho hlavným cieľom je chrániť záujmy obcí, pripravovať spoločné programy a granty, na základe ktorých môžu tieto obce omnoho ľahšie získavať finančné zdroje zo štátnych rozvojových programov, alebo z fondov EÚ, ktorej sme od mája tohto roku už stálym členom. Prísun financií pre rozvoj jednotlivých aktivít na Slovensku je možný práve cez prezentovanie sa cez jednotlivé regióny, ktoré spájajú isté spoločné danosti. Regionálne združenie organizuje spoločné stretnutia, odborné semináre pre zástupcov samosprávnych orgánov obcí, kde si vymieňajú skúsenosti, riešenia rozvojových zámerov obcí a plánujú spoločné postupy v otázkach rozvoja celého regiónu. Regionálne združenie zastupuje združené obce aj v medzinárodných organizáciách a sprostredkúva im styk s organizáciami v zahraničí. Vydáva rôzne materiály a príručky na pomoc samosprávam, alebo na propagáciu v oblasti kultúry a rozvoja cestovného ruchu. Tak v roku 2002 vydalo naše regionálne združenie brožúru „ Vitajte v Podunajsku" , ktorá má práve informatívny, ale aj poznávací charakter. (Vydala Slovenská agentúra cestovného ruchu).

Regionálne združenie poskytuje obciam nielen právnu ochranu, ale celý rad služieb a informácií, napríklad pri rôznych sporných otázkach.

Symbolika erbov obcí „Podunajska"

V poslednom období si členovia regionálneho združenia vymieňali skúsenosti a riešenia v problematike financovania škôl a školských zariadení, ktorá vytvára nemalé problémy nielen v našom regióne, ale v celej republike; zaoberali sa transformáciou verejnej správy; otázkami prechodu niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce; organizovaním verejnoprospešných prác; riešením otázok odpadového hospodárstva a možnostiach čerpania finančných zdrojov z recyklačného fondu.

Obce regionálneho združenia majú v súčasnosti už kompletne spracovanú symboliku vlastných erbov, vlajok a pečatí, ktorá jasne charakterizuje ich osobitosť, jedinečnosť a historický kontext. ❐

Starostovia obcí Regionálneho združenia „Podunajsko", v družnej debate

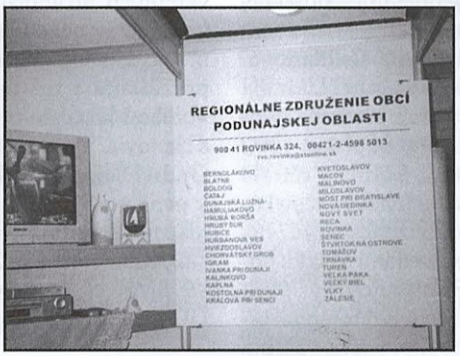

V sídle združenia

Vítanie detí do života v zlate

Tradícia a hľadanie pevnej väzby na svoje rodisko je jednou z dôležitých súčastí vytvárania domovského pocitu a spolupatričnosti s obcou, v ktorej sme sa narodili a prežili časť, ba dokonca celý život. Na podnet pána starostu a za výdatnej pomoci sponzorov sa od decembra roku 2003 otvorila cesta k peknej tradícii vítania detí do života obce, doprevádzané slávnostným zápisom do pamätnej knihy - kroniky a odovzdávaním zlatého prívesku každému novonarodenému občanovi Kráľovej pri Senci. Na zlatom prívesku je vyobrazená kráľovská korunka s nápisom našej obce.

21. decembra 2003 starosta obce odovzdal uvedené prívesky, vyhotovené v dvoch verziách - chlapčenská a dievčenská kráľovská korunka deťom, narodeným v kalendárnom roku 2003. Pamiatka na vstup do života v našej obci bola venovaná deviatim novorodencom, ktorí sú našimi občanmi (matrične vedení v obci), menovite dvom chlapčekom - Samuelovi Gräczerovi a Dominikovi Gavlasovi a siedmim dievčatkám - Kiare Meszárošovej, Kataríne Glončákovej, Emme Molnárovej, Sabine Očovskej, Daniele Heričovej, Karin Bučekovej a Daniele Zollerovej. Poďakovanie za sponzorstvo zo strany starostu obce a celej obce patrí predovšetkým spoločnosti Publicis - Knut v zastúpení pána Martina Knuta. ❐

Kráľovské zvesti. Časopis pre obyvateľov a priateľov Kráľovej pri Senci. Redaktor a zostavovateľ: Miroslav Daniš. Redakčná rada: PaedDr. D. Paszková, Anna Filipovičová, Jozef Luciak, Viera Gašparová, Ing. Mária Koišová, Ľudovít Čapla, Ing. Katarína Smiešková, Ing. Tibor Filipovič. Grafika: Vladimír Daniš. Vydáva: Obecný úrad, Kráľová pri Senci, schválené OZ, uznesením 41/02-91. Schválené: OÚ-SC 11/2000. Tlač: Eterna press s.r.o. Do tlače zadané 16.júla 2004. Vychádza štvrťročne.

ISSN 1335-7271

Čistenie mŕtveho ramena Čiernej vody

Práce na odstraňovaní zdemolovaných buniek na TK

Očista areálu termálneho kúpaliska

Asfaltovanie školskej ulice

Oprava cestnej komunikácie smer Réca

Zavlažovanie stromkov na hlavnej ceste, vysadených SPOK-om

ISSN 1335-7271